

Dailė | Muzika | Teatras | Kinas | Fotografija

3

Laimio Vilkončiaus miuziklo „Benediktas ir Žirafa“ premjera

5

„Teatrono“ spektaklis „Otelas“

Ekspozicijos fragmentas iš Apichatpongo Weerasethakulo videoinstaliacijų parodos „Švytintys šešėliai“

Dailės parodų apžvalga

9

Geistės Marijos Kinčinaitytės ir Louise'os Oates fotografijų paroda

10

Iš „Kino pavasario“ dienoraščio

11

Pokalbis su režisiere Jagoda Szalc

Projekto „St. Jacob“ vizualizacijos vizualizacija

LIUDO PARULSKIO FOTOMONTAŽAS

Korektiškos vizualizacijos jėga

Vilniaus architektūrinius planus apžvelgus

ERNESTAS PARULSKIS

Meluočiau sakydamas, kad kolekcionuoju nekilnojamojo turto bendrovių parengtas būsimų projektų vizualizacijas, bet stengiuosi nepraleisti nė vienos, tad išeina, kad lyg jas ir renku. Ir, kaip tikras kolekcionierius, ieškau, stebiu ir gaudau rečiausią eksponatą, architektūrinių „vizulkių“ Penny Blacką – vizualizuotą realybę. O visiškai tiksliai mano noro formuluotė būtų tokia – laukiu, kol architektai padarys ir parodys realesnės realybės vizualizaciją.

Manau, niekas neprieštaraus dėl štai tokios (vieno iš daugelio) „Dviejų Lietuvų“ konstrukcijos: yra maža, šauni, tobulam gyvenimui pritaikyta pirmoji, vasaros Lietuva, ir antra, didelė, bjauri, šlapia, purvina, tamsi ir šalta žiemos Lietuva. Žinoma, privalau patikslinti, kad vasaros Lietuva yra ta, kurioje

karšta ir šviečia saulė, maždaug tokia, kokia ji turi būti liepos pabaigoje – rugpjūčio pradžioje. Pirmojoje, vasarinėje Lietuvoje žvilgsnis eina tolyn, aukštyn ar gilyn (jei žiūrėtojas yra, sakykim, skaidriame upelyje). Akys nefiksuoja detalių, o jei ką nors ir pamato, kontrastingas šešėlis aptrupėjusį šaligatvį nedelsiant paverčia romantišku artefaktu, iš po vijoklių kyšantys grafitai atrodo lyg freskos užuomina, o tūkstančius suoliukų (prie kiekvieno – po šiukšliadėžę) šviežiai rekonstruotoje ir kategoriškai tuščioje miestelio aikštėje galima pavadinti optimistine instaliacija.

Vasaros Lietuvoje viskas tobula: ir vaizdai, ir verslai, ir, su retomis išimtimis, žmonės. O antrojoje, žiemos Lietuvoje viskas dramatiškai pasikeičia. Apsiniaukęs dangus, minios liūdnų žmonių, purvini automobiliai ir įvairaus intensyvumo lietūs priverčia jau rugsėjį žvilgsnį nuleisti žemyn ir tuomet praeivis

pamato atgrasias metalines lauko duris, negrabiai įmontuotas rankenas, plastikinius langus, yrančius balkonus – arba yrančius balkonus, įvilktus į žalius tinklus, klibančias dekoratyvines poliruoto granito plyteles. Praeivis pastebi fasadus, kuriuose kiekvienas savininkas savo valdomą plotą nudažo ta spalva, kurią turėjo po ranka, ir supranta, kad po ranka savininkas visuomet turi ypatingai purvinai bjaurų dažą. Antrosios Lietuvos gyventojai visus vienuolika mėnesių gyvena apsupti monotoniško gamtos ir architektūros irimo, bet NT projektų vizijų gamintojai šios milžiniškos socialinės skirties sąmoningai nerodo.

Aš kol kas mačiau tik dvi vieno projekto (nebeatsimenu kurio) skaidres su žiemos vaizdais, bet ir ten dizaineriai įdėjo pirmos Lietuvos žiemą – saulėtai sportišką

NUKELTA Į 8 PSL.

„Žalvarinis“ eina tolyn

Pokalbis su ansamblio „Žalvarinis“ lyderiu, dainų autoriumi ir gitaristu Robertu Semeniuku

ALGIRDAS KLOVA

Kadangi grupės „Žalvarinis“ veikla paprastai visada tapatinama su tavimi, turėdamas galimybę kalbėtis apie naują jūsų albumą „Einam tolyn“ norėčiau paklausti, kokia gi buvo šios grupės pradžia ir kuo „Žalvarinis“ tada skiriasi nuo „Žalvarinio“ dabar?

Viskas prasidėjo tuo metu, kai grojau su metalo muzikos grupe „Ugnėlakis“, kuri jau tada turėjo tam tikrų polinkių į pagonišką muzikinę kultūrą. Tarp mūsų draugų buvo nemažai merginų iš folkloro sąjūdžio, todėl įvairūs susitikimai ir pasisėdėjimai po koncertų negalėjo nesibaigti liaudies dainomis ar net sutartinėmis. Liaudies dainą aš pažinau per žmones, kurie myli folklorą, emociškai jį išgyvena, juo mėgaujasi. Ir mane tai palietė, ėmiau folklorą jungti su metaliniu skambesiu. Aišku, ne aš išradau tą žanrą, jis jau buvo visame pasaulyje, bet tai daryti ėmiau ir aš. Per vieną tokių pasibuvimų Sereikiškių parke paėmiau į rankas gitarą ir sugalvojau, kaip savaip suaranžuoti liaudies dainą „Alaus, alaus“. Ji ir tapo „Žalvarinio“ pradžia.

Negaliu nepaminėti grupės „Atalyja“, kurios pirmasis albumas tapo mano didžiuoju mokytoju, mokiausi ir iš latvių „Ilgi“, baltarusių „Gods Tower“, taip pat Peterio Gabrielio, „Deep Forest“ ir kitų kolektyvų. Norėtusi, kad ir dabar Lietuvoje atsirastų daugiau tokių grupių, kurios šiame žanre darytų kažką aiškaus, apčiuopiamo. Kol kas to pasigendu. „Žalvarinį“ dažniau vadinu projektu nei grupe, nes per visą gyvavimo laiką jo narių, muzikantų, dainininkų buvo apie penkiasdešimt. Tačiau kūrėjas, idėjos autorius, interpretuotojas visais laikais buvau aš. Pamažu išsikristalizavo tam tikra pastovesnė sudėtis, bet vis tiek neišvengėme to, kad atsiranda darbai, šeimos, vaikai, žmonės kažkur migruoja, todėl keičiasi ir grupės sudėtis. Įrašams, skambesiu

pajvairinti dažnai kviečiu įvairius profesionalius muzikantus.

Matyt, dėl šių permainų ilgai niui „Žalvarinis“ lyg ir pritilo. Atsirado tarsi akustinė grupės versija, kažkokia kitokia. Ar pačioje muzikoje kažkas pasikeitė?

Labai teisingai pastebėjai – tas pritilimas ar nubyrėjimas, kaip čia pavadinus, atsitiko apie 2011-uosius, iki atsirandant albumui „Gyvas“. Mus paliko puikus būgnininkas Ilja Molodcovas, jis susižavėjo kitokia muzika, ėmė koncertuoti užsienio šalyse, ir mes persiformavome į akustinį ansamblį. Atsirado kahonas ir kiti perkusiniai instrumentai. Susikristalizavo pagrindinė sudėtis – Laurita Peleniūtė, Ineta Meduneckytė, dar pakviečiau smuikininką Tadą Dešuką, o jis išlaisvino mūsų muziką improvizacijomis. Dauguma dainų liko mūsų anksčiau dainuotos, grotos, bet pakito skambesys. Mane labai žavi *world music* ir mes pradėjome sukti į tą pusę. Taip ir gimė kompaktinė plokštelė „Gyvas“. Liaudies melodija leidžiasi keičiama stilistiškai, ritmiškai ir galima daug ką su ja daryti. Reikia tik surasti dar ką nors jai „į kompaniją“. Kotrynos bažnyčia – puiki vieta mūsų muzikai. Čia koncertuojant

mūsų kūrybą papildė fortepijonas, bansuri fleita, kiti instrumentai. Ir tuomet „Žalvarinis“ atgimė iš naujo.

Galbūt ankstyvojo „Žalvarinio“ muzika buvo tarytum tiesioginė folkroko arba etnoroko išraiška, kai liaudies melodija tiesiog apvelkama roko drabužiais. Dabar man atrodo, kad folkloras čia yra gretinamas su kita muzika, autoriniais kūriniais.

Darau tai sąmoningai, lyg norėdamas išreikšti save per muziką. Albume „Teką“ atsirado autorinių tekstų, naujų autorinių melodijų (jau ne liaudies), pasikeitė dainų struktūra ir apskritai požiūris į „Žalvarinio“ stilistiką. Man patinka didelės scenos, mėgstu keliones ir noriu jose pateikti save kaip kūrėją, muzikantą. Atsiranda lyg tam tikra forma: a) folkloro motyvas, b) mano autorinė muzika. Ji yra tarsi liaudies dainos apibendrinimas, tarsi jos teksto vertimas į šiuolaikinę kalbą. Puikiu to pavyzdžiu galėtų būti mūsų dainos „Oi, ta ta“, „Kadužo“ ir kt. Net ir pati liaudies dainos idėja šiandien yra pakitusi. Jaunas žmogus gali jos ir nesuprasti. Man labai svarbu visa tai aktualizuoti. Man svarbu išsaugoti folklorą, todėl galvoju, kaip jį

išreikšti, padaryti patrauklų dabartiniam klausytojui. Stebiuosi, bet tai, ką mes darome, patinka daug kam, ir ne tik Lietuvoje. Gerbėjų jau turime visame pasaulyje, mūsų klausosi kinai, japonai, amerikiečiai, brazilai, čiliečiai, visa Europa.

Matyt, tai prasidėjo nuo albumo „Gyvas“, kai jūs savo pasirodymams ir įrašams ėmėte kviešti daug įvairiausių muzikantų, dainininkų, tarytum stilistiškai spalvindami savo muziką.

Taip, tame albume aš solo negrojau, tai daro kiti puikūs muzikantai – Saulius Petreikis, Tadas Dešukas, Aleksandras Tenas, Mindaugas Balčiūnas ir kiti.

O kas dabar yra tie žmonės, kuriuos galima būtų įvardinti kaip „Žalvarinį“?

Be manęs, tai tie, kurie įneša savo idėjų, savo minčių: Ineta Meduneckytė, Sigita Būdienė, Domas Žostautas, Jonas Lengvinas, Tadas Dešukas. Mes profesionalai, todėl ir „Žalvarinio“ muzika skamba profesionaliai ir kokybiškai.

Pasikalbėkime ir apie naują albumą, kuris vadinasi „Einam tolyn“.

Ansamblis „Žalvarinis“

A. ŠLAPIKAITĖS–JURKONĖS NUOTR.

Prie šio albumo dirbau daugiau nei metus ir labai džiaugiuosi, kad įrašams prisijungė maždaug penkiasdešimt žmonių – dvidešimt choro „Ave Vita“ narių, daug instrumentininkų, dainininkų, ne tik iš Lietuvos. Tai Veronika Povilionienė, Petras Vyšniauskas, Marijus Mikutavičius, Nerijus Bakula, Ernestas Epifanovas, Aleksandras Belkinas, Gediminas Mačiulskis (grupės „Afrikos būgnai“ lyderis), folkloro grupė „Ugniavijas“, ansamblis „Marmot Band“ iš Mongolijos, tabla atlikėjas Heiko Dijkeris iš Olandijos ir kiti.

Albumas labai brangus ir prabangus, skirtas Valstybės atkūrimo šimtmečio jubiliejui. Jo tematika patriotinė – Lietuvos partizanams atminti. Albumo dailininkas – Audrius Gražys, panaudotos Aurelijos Šlapikaitės–Jurkonės fotografijos. Žiūrėdamas laisvės kovoms skirtas laidas pagalvojau, kad neturiu parašęs tam skirtos dainos, ir taip gimė daina „Broliams“. Kartu su Ineta parašėme tekstą, muziką pritaikėme pagal liaudies dermiją. Žvarbų sausio mėnesį ant Kernavės piliakalnių gimė vaizdo klipas ir tada jau supratau, koks bus mūsų naujasis albumas, kuris išėjo stilistiškai gana margas. Čia rasite ir metalo, ir roko, ir *country*, ir bliuzo. Visa tai puikiai dera tarpusavyje ir su liaudies muzika. Čia atsispindi viskas, kuo gyvenu pastaruosius kelerius metus – muzika, kelionės, pažintys. Pavadinimas „Einam tolyn“ skatina nestovėti vietoje, eiti į priekį su viltimi, pozityviai žvelgiant į save ir kaimynus. Gerbkime vieni kitus, kurkime gražią ateitį savo valstybėje.

Dar norėčiau pasakyti, kad šis albumas yra išleistas ir dvigubos vinilo plokštelės formatu. Plokštelėse yra viena kompozicija daugiau ir dainos išdėstytos kitaip nei CD.

Ačiū už pokalbį. Belieka pa-linkėti „Žalvariniui“ dar ilgus kelionės tolyn.

KALBINO IR PARENGĖ
ALGIRDAS KLOVA

Anonsai

Dvidešimt penktoji „Lietuviška gaida“

Valstybės atkūrimo 100-mečiui skirtų renginių panoramoje VDU Didžiojoje auloje kovo 26 d. ir Kauno miesto muziejaus M. ir K. Petrauskų lietuvių muzikos istorijos skyriaus koncertų salėje kovo 28 d. vyks jubiliejinio, XXV lietuvių fortepijono muzikos festivalio „Lietuviška gaida“ koncertai. Jo programa apžvelgs lietuvių fortepijono muziką nuo klasikų iki šių dienų kompozitorių kūrybos. Skambės

Mikalojaus Konstantino Čiurlionio, Juozo Naujalio, Juozo Gruodžio, Vytauto Bacevičiaus, Balio Dvariono, Stasio Vainiūno, Osvaldo Balakausko, Zitos Bružaitės ir daugelio kitų lietuvių autorių kūriniai. Pirmaisiais atkurtos Lietuvos nepriklausomybės metais Kauno Aleksandro Kačanausko muzikos mokykloje gimė idėja puoselėti lietuvišką muziką. Idėjos autorė – fortepijono mokytoja Rita Juknevičienė. Per 25 metus festivalis „Lietuviška gaida“ tapo prestižiniu miesto renginiu, kasmet sudominančiu naujais atradimais. Festivalio istorijoje būta įsimintinų įvykių. Tai

Vytauto Barkausko, Vytauto Klovos autoriniai koncertai, Valentino Bagdono, Dalios Kairaitytės, Giedriaus Kuprevičiaus, Giedrės Dabulskienės, Nijolės Sinkevičiūtės susitikimai su moksleiviais. Festivalio koncertuose ne kartą skambino pianistas Rokas Zubovas. Klausytojai įsiminė XXIII festivalio koncertą, kuriame buvo atliekami nauji, specialiai šiam renginiui sukurti lietuvių kompozitorių opusai. 2018 m. „Lietuviškos gaidos“ atlikėjai – Kauno miesto muzikos mokyklų mokiniai ir mokytojai. Klausytojams bus pateikta plati lietuvių fortepijono muzikos retrospektyva.

Renginio puošmena –kompozitoriaus Algimanto Bražinsko naujo fortepijoninių pjesių rinkinio pristatymas ir ilgametės lietuviškos muzikos atlikėjos Sonatos Bielinytės skambinimas. Nuo pirmųjų „Lietuviškos gaidos“ metų festivalio idėją puoselėja ir organizavimo komitetui vadovauja A. Kačanausko muzikos mokyklos direktorius Arūnas Kigas. Organizatoriai džiaugiasi visų Kauno muzikos mokyklų aktyviu dalyvavimu festivalyje. Šių metų festivalio svečiai – J. Naujalio muzikos gimnazijos pianistai. Nuolatiniai festivalio partneriai – Kauno

miesto muziejaus M. ir K. Petrauskų lietuvių muzikos istorijos skyrius ir VDU muzikos akademija. Profesionalūs muzikologės, muziejininkės Kristinos Mikuličiūtės–Vaitkūnienės patarimai, įžvalgios pastabos pagyvino ne vieną festivalio koncertą. „Lietuviškos gaidos“ projektą koordinuoja ir mielai leidžia pasinaudoti puikiomis VDU salėmis Muzikos akademijos dekanas Saulius Gerulis. Tikimės, kad ir ateityje šis bendradarbiavimas tarnaus lietuviškos muzikos puoselėjimui ir sklaidai.

JŪRATĖ ŠLEINYTĖ

Kodėl atklydo paslaptinga žirafa?

Laimio Vilkončiaus miuziklo „Benediktas ir Žirafa“ premjera Vilniaus kongresų rūmuose

BRIGITA JURKONYTĖ

„Kurti muziką vaikams, dainuoti ir klausytis mane paskatino Sigito Gedos šiai auditorijai skirta poezija. Sigitas mokėjo su vaikais kalbėtis „suaugusiųjų kalba“. Kažkokiu stebuklingu būdu buvo perpratęs vaikų mąstyseną ir pačių mažiausiųjų žodyną. Taigi Sigito poezijoje neužtikau taip dažnai pasitaikančio dirbtinumo, kai bendraujama ne su tokiais vaikais, kokie jie yra iš tikrųjų, o su tokiais, kokiais norėtume, kad būtų“, – savo inspiracijomis dalijosi kompozitorius Laimis Vilkončius. Išties, rašyti muziką patiems mažiausiems nėra jau toks paprastas uždavinys. Juk ši auditorija yra pati griežčiausia kritikė, viską vertinanti jausmais ir emocijomis. Kovo 17 ir 18 d. pristatyme naujame Vilkončiaus miuzikle „Benediktas ir Žirafa“ išvydome teatralizuotą simfoninį orkestrą ir mergaičių chorą, su kuriais nuolat žaisdavo personažus įkūnijantys aktoriai. Kaip kompozitoriui pavyko vaikams pateikti profesionalią ir sudėtingą muzikinę medžiagą, įvilką į kiekvienam mažyliui ganėtinai aiškaus ir lengvai suvokiamo siužeto apdarą? Koku būdu per visą spektaklį Vilkončius išlaikė mažųjų dėmesį ir atskleidė jiems aktualias problemas?

Apsilankiau antroje, sekmadieninėje Vilkončiaus miuziklo vaikams „Benediktas ir Žirafa“ premjeroje. Scenoje – Lietuvos valstybinis simfoninis orkestras, diriguojamas jaunojo dirigento Ričardo Šumilos (2014 m. pelniuso jaunojo menininko „Auksinio scenos kryžiaus“ apdovanojimą), Vilniaus chorinio dainavimo mokyklos „Liepatės“ merginų choras (vadovė Jolita Vaitkevičienė) ir aktoriai – Dominykas Vaitiekūnas (Benediktas), Aistė Lasytė (Žirafa), Gabrielia Kuodytė (Močiutė).

Retas atvejis, kai miuzikle teatriškus, choreografinius elementus perteikia ir patys muzikantai. Spektaklio metu Benediktas galėjo padūkusiai šokti kartu su prie pulto stovinčiu dirigentu, riedlente važinėti scenoje ir stebėti orkestro muzikantus, o savo solinius sugebėjimus pademonstruoti norėjusio tūbininko instrumento vamzdį užkišti pagalve (tik tokiu būdu buvo įmanoma sustabdyti jo perdėtai ilgą muzikavimą!). „Liepaičių“ choro merginos, tapusios Benedikto kambario žaislais, nuolat komentavo matomas situacijas, būsenas ir gurkšnojo berniuko itin mėgstamą limonadą.

Linksmas siužetas (režisierius Evaldas Jaras) ir vaikams suvokiama, jų kasdieninei kalbai artimi tekstai (libreto autorė Diana Gancevskaitė) atskleidė mažiesiems aktualius išgyvenimus. Juk čia Benediktas tampa bendraamžiu, kuris taip pat raginamas kiekvieną rytą valytis dantis, pusryčiams valgyti kiaušiniene. Benediktas patiria visiems vaikams būdingas konfrontacijas su suaugusiais – pasisakius, kad jo lange pasirodė tiesiai iš Afrikos atkeliavusi žirafa, močiutė sunerimsta, pradeda matuoti jam temperatūrą ir išlekia pirkti gydomųjų žolelių bei aviečių arbatų. Labai dažnai tėveliai ir močiutės neišklauso vaikų, nepatiki jų pasakojimais, numodami ranka, kad tai tėra tik jų fantazijos. O vaikai trokšta pasidalyti mintimis. Kai jos neišgirstamos, pasijuntama labai blogai. Dėl šios priežasties scenoje nuliūsta ir Benediktas.

Miuziklas neprailgsta ir savo siužetine įtampa bei intensyvia muzikine kaita išlaiko vaikų dėmesį visą valandą. Pagrindinis klausimas – kodėl į Benedikto namus belđžiasi žirafa? – sulaukia atsakymo tik pačioje spektaklio pabaigoje. Berniukas nuolat pašaipiai apžiūrinėja ilgą žirafos kaklą, kojas, klausosi jos dainų apie Afriką. Tačiau kodėl ji atkeliavo iš tokio tolimo

Aistė Lasytė (Žirafa), Dominykas Vaitiekūnas (Benediktas) ir Lietuvos valstybinis simfoninis orkestras

D. MATVEJEVO NUOTR.

žemyno? Kuo Benediktas jai toks svarbus? Pagaliau!... Žirafa pademonstruoja mokykloje rašytą Benedikto kontrolinį darbą, kuriame jis teigia, kad pats aukščiausias gyvūnas žemėje yra dramblys... Juk tokie teiginiai žeidžia grakščiąją ilgakoję Žirafą! Ji, lydima orkestro ir merginų choro, triumfuojamai pateikia savąjį tiesą – aukščiausias gyvūnas yra žirafa! Prasidėjus kaltinimams dėl daromų klaidų įvyksta netikėta istorijos atomazga. Benediktas teigia: „Netiesa manyti, kad močiutė negera; netiesa manyti, kad esi pats išmintingiausias!“ Berniukas suvokia, kad daryti klaidas gali visi – tai yra natūralus tobulėjimo procesas. Vis dėlto suaugusieji – šiuo atveju Žirafa ir močiutė – mano, kad jos yra išmintingesnės už mažąjį Benediktą. Tačiau spektaklio atomazga įrodo, jog šiame šiuolaikiniame pasaulyje abi pusės gali mokyti ir keisti vieni kitus. Vaikai yra mažos būtybės, atsinešančios į šį pasaulį naują bei savitą išmintį.

Kompozitoriaus Vilkončiaus muzika, turinti ryškias sąsajas su roko, etnodžiazo stiliais (įsimintina

egzotiška Žirafos ir „Liepaičių“ daina apie Afriką) nepertraukiamai kaitaliojosi vis į naujesnius ir labiau netikėtus ritmų derinius. Tad didžiulių pagyrų verti perkusinių instrumentų muzikantai, atlikę itin sudėtingas partijas. Buvo išvengta ryškesnių dinaminių ir dramaturginių atsitraukimų, galinčių sukelti salėje vaikų šurmulį. Orkestras ir dirigentas Ričardas Šumila grojo net neatsikvėpdami, išlaikydami nuolatinę maksimalią energiją. „Liepaičių“ choras nustebino savo tvirtais, rezonuojančiais balsais. Jos skambėjo jau kaip tikros „Liepos“! Aktoriai Dominykas Vaitiekūnas, Aistė Lasytė, Gabrielia Kuodytė išsiskyrė savitais balso tembrais ir profesionaliems dainininkams būdingomis vokalinėmis galimybėmis. Net ir kostiumais, kurių autorė Aldona Jankauskienė.

Nors šis miuziklas yra skirtas vaikams, tai visiškai nereiškia, kad jiems turi būti pateikiama banali ir elementarios orkestruotės muzika. Vilkončius atsisako šių stereotipų, mažuosius supažindindamas su orkestrinės-chorinės

muzikos skambėjimo kokybe ir įdomiu populiaraus bei klasikinio stilių deriniu.

Praėjusiais metais Lietuvos valstybinio simfoninio orkestro atlikta Vilkončiaus roko opera „Eglė“ buvo pripažinta vienu geriausių šio žanro veikalų Lietuvoje. Manau, kad ir miuziklas vaikams „Benediktas ir Žirafa“ pretenduoja užimti garbingą vietą ir būti statomas ateityje. Juk menas turi būti pasiekiamas įvairaus amžiaus klausytojams, ypač jei jis yra kokybiškas. Miuziklai (vaikams ar suaugusiems) visame pasaulyje pritraukia rekordinių skaičių publikos, įtraukiami į teatrų repertuarus. Tai byloja ir istorija. Antai Vilkončiui savo idėjomis artimo kompozitoriaus Andrew Lloyd Webberio miuziklas „Katės“ (1981 m.) per du dešimtmečius buvo pastatytas 26 pasaulio šalyse, 300 miestų, 11 kalbų, jį matė 50 milijonų žiūrovų! Linkiu ilgai gyvuoti ir Vilkončiaus veikalams, tarp jų ir miuziklui „Benediktas ir Žirafa“, kad juo žavėtusi vis didesnis būrys vaikų.

Anonsai

Trylikametis smuiko virtuozas griežia su Lietuvos valstybiniu simfoniniu orkestru

Kovo 24 d. 19 val. Vilniaus kongresų rūmuose koncertuos smuiko sensacija vadinamas trylikametis smuiko virtuozas Daniilas Bulajevas. „Turiu tris svajones. Visų pirma, noriu tapti profesionaliu muzikantu, taip pat noriu profesionaliai šokti ir įkurti savo restoraną. Kodėl? Nes maisto gaminimas taip pat yra menas“, – savo ateities planus dėsto jaunasis smuikininkas.

Rygoje gimęs D. Bulajevas smuiku ir fortepijonu pradėjo

groti būdamas trejų, ketverių pradėjo lankyti Pardaugavos muzikos ir meno mokyklą. Nuo penkerių metų amžiaus pradėjęs rimtai užsiminti muzika ir pramoginiais šokiais, penkerių su puse metų pradėjo mokytis Maskvos P. Čaikovskio valstybinės konservatorijos centrinėje muzikos mokykloje, lygiagrečiai mokydamasis Emilio Dārziņio muzikos mokykloje Latvijoje. Gabaus berniuko talentas netruko prazysti – septynerių metų jis pirmą kartą koncertavo su simfoniniu orkestru, aštuonerių atliko savo pirmąjį rečitalį Maskvos P. Čaikovskio konservatorijos koncertų salėje.

Viena pirmųjų Daniilo mokytojų Nelli Sarkisyan jį apibūdina kaip įdomų, emocingą, aktyvų „saulės vaiką“, turintį ir daugybę pomėgių.

„Daniilas yra visuma – jis turi greitą reakciją, būtiną smuikininkams, smalsumą ir yra labai sumanus“, – teigia N. Sarkisyan. D. Bulajevo mama Viktorija Bulajeva sako, kad sūnaus talentas buvo atskleistas visiškai atsitiktinai – ji su vyru tiesiog norėjo, kad sūnus išbandytų savo jėgas įvairiose srityse, ir navedė jį į smuiko studiją. „Daniilas daro tai, kas jam tikrai patinka. Aš nesu muzikantė, todėl neturiu ambicijų, kad mano sūnus taptų muzikos žvaigžde. Siekiu, kad jis turėtų gerą išsilavinimą. Manau, jei jis sugeba groti, jei jis nori groti ir pasirinko smuiką, tuomet taip ir turi būti. Tai – jo atsakomybė. Daniilas džiaugiasi, todėl randa laiko ir šokti, skaityti knygas, plaukioti ar žaisti bouldingą“, – sako V. Bulajeva.

Kovo 24 d. Vilniaus kongresų rūmuose D. Bulajevas atliks vieną žymiausių suomių kompozitoriaus Jeano Sibeliaus kūrinių – Koncertą smuikui ir orkestrui d-moll, op. 47. 1904 m. kompozitoriui aistringai dirbant prie koncerto rankraščio, jo žmona Aino savo laiškuose rašė: „Jeanas visiškai užsidedęs šiuo koncertu – ir aš taip pat! Jis nemiega visą naktį, nepaprastai gražiai griežia ir negali atsiplėšti nuo tų žavingų melodijų – jo galvoje tiek idėjų, kad sunku patikėti. Ir visos temos gali būti plėtojamos – jose pulsuoja gyvybė.“

Antroje koncerto dalyje skambės du iškilaus romantiko Piotro Čaikovskio kūriniai, įkvėpti pasaulinių literatūros klasikos šedevrų. Traagiško likimo Dante's „Dieviškosios

komedijos“ herojės istorijos muzikinė interpretacija – simfoninė poema „Frančeska da Rimini“ ir uvertiūra-fantazija „Romeo ir Džuljeta“ vieno iš žymiausių Williama Shakespeare'o kūrinių tema. Lietuvos valstybiniam simfoniniam orkestrui diriguos Julius Geniušas. Lietuvos nacionaliniame operos ir baleto teatre dirbantis dirigentas ilgus metus vadovavo Kauno valstybiniam muzikiniam teatrui, dirigavo sceninius kūrinius ir simfoninės muzikos koncertus Latvijoje, Estijoje, Vokietijoje, Šveicarijoje, JAV. Nuo 2011 m. dirigentas yra ir Vytauto Didžiojo universiteto Muzikos akademijos profesorius.

LVSO INF.

Svajoti, kad svajoji

Apie spektaklį „Sonio bliuzas“

KAMILĖ ŽIČKYTĖ

Praėjusio amžiaus pradžia – intensyvios socialinės ir kultūrinės plėtros, visuomeninių judėjimų ir protestų prieš juodaodžių, moterų ir seksualinių mažumų diskriminaciją laikas Europoje ir Šiaurės Amerikoje. Lietuviams – tai tautinės kultūros ir valstybės formavimosi metas. Pavyzdžiui, filme „Aš nesu tavo negras“ („I Am Not Your Negro“, rež. Raoulis Peckas, 2016) afroamerikiečio rašytojo ir visuomenės kritiko Jameso Baldwin vardu pasakojama apie skausmingas juodaodžių patirtis ir XX a. rasizmo istoriją JAV, dar kartą primenant žmonijos tolerancijos evoliuciją. Mums, gyvenantiems Lietuvoje, spalvotųjų teisių sąjūdis ir jų išgyvenimai socialinėje, politinėje ar kultūrinėje plotmėje yra tolima ir labiau teorinė nei išgyventa patirtis.

Tačiau jaunas Baltijos kameriniam operos teatrui atstovaujantis režisierius Žilvinas Vingelis interpretuoja vieną žymiausių Jameso Baldwin novelių „Sonio bliuzas“. Praėjusių metų pavasarį teatre „Lėlė“ Vingelis pristatė ambicingą lėlių, šešėlių teatro ir šiuolaikinio šokio spektaklį, skirtą suaugusiems, „Lila: slaptas demiurgo žaidimas“. O šįkart režisierius žiūrovus kviečia į jaunimo mėgstamą kultūros barą „Kablys“. Ne visai įprasta spektaklio rodymo vieta ir pranešimai spaudoje viliojo nauja teatrine patirtimi ir gyvai atliekama džiaz muzika.

Spektaklio erdvė žiūrovą nukelia į vieną iš tamsių Niujorko barų, kuriame gurkšnodamas alų aktorias

Dovydo Stončiaus veikėjas panyra į prisiminimus ir pradeda pasakoti apie džiaz žvaigžde svajojusį tapti jaunesnį brolių Sonį. Pasakotojas dalinasi bendražmogiškais išgyvenimais: nutrūkę šeimos ryšiai, mažo žmogaus kompleksai dėl socialinės padėties ir savirealizacijos poreikis. Taip pat keliamas jaunam žmogui ypač aktualus klausimas: ar egzistuoja teisingas gyvenimas ir viena tiesa?

Brolių gyvenimai žymi skirtingus pasirinkimus: vyresnysis – šeimos žmogus, teisingas mokytojas, pavyzdys valstybinėje mokykloje dienas leidžiantiems, o naktimis gatvėse besiblaškantiems paaugliams. Pasakotojas savo pavyzdžiu bando įrodyti, kad išsilavinimas garantuoja galimybę išlikti niūrioje kasdienybėje. Sonis – brolio priešingybė. Juodaodžių muzikos kulto įkvėptas, tikslu jis laiko ne ramų ir saugų gyvenimą, o nuotykis, svaiginančią meninę kančią ir pasaulinį pripažinimą. Nei karas, nei laisvą gyvenimo būdą sutramdyti pasiryžusi policija, nei pinigų stygius ar socialinė aplinka nepajėgtų jo sustabdyti.

Sonį vaidina Lietuvos muzikos ir teatro akademijos antrakursis Matas Pranskevičius. Pasibaigus muzikinei kompozicijai jis išnyra iš vonios, atgabentos į sceną, ir užmezga nesibaigiantį pokalbį su broliu. Dovydo Stončiaus sceninė patirtis ir ramybė kontrastuoja su jaunojo kolegos energija, o fragmentiška ir laike šokinėjanti istorija tampa išsūkiu užbaigtiems personažų paveikslams. Spektaklyje veikia ir „barmenė“ – aktorė Inga Šepetkaitė. Jos makabriškos balso intonacijos

Dovydas Stončius spektaklyje „Sonio bliuzas“

T. KELERTO NUOTR.

ir ausyse spengiantys monologai kuria brolius supančios siaubo persmelktos ir nesaugios aplinkos atmosferą. Šeimos dramą skaido ir į melancholiją skandina scenoje džiaz grupės atliekamos Miles'o Daviso, Ninos Simone, Charleso Minguso kompozicijos. Tačiau psichodelinių spalvų projekcijomis ar butaforinėmis žuvų galvomis papildytu teatro ir muzikos koliažu sudominti į barą atėjusį žiūrovą nėra taip paprasta.

Žilvino Vingelio „Sonio bliuzo“ režisūrinė koncepcija primena roko muzikos persmelktą maištaujančių moksleivių manifestą „Neišmoktos pamokos“ (rež. Aleksandras Špilevojus, 2016), o bandymais pabėgti nuo realybės svaigalais ir egzistencialiais apmąstymais – bendrakursės

Kamilės Gudmonaitės spektaklį „Keturi“ (2018). Kartais spektakliai daugiau pasakoja apie asmenines kūrėjų (režisierių) patirtis, idėjas, trokštamus žmonių santykių ir savirealizacijos principus nei apie žiūrovą. Dažnai skirtingos socialinės patirtys trukdo auditorijai susitapatinti ir išgyventi scenoje pasakojamą istoriją.

1957 m. išleistos novelės „Sonio bliuzas“ pabaigoje broliai susitaiko, tarsi įteisindami skirtingas gyvenimo filosofijas ir pasirinkimus. Į sceną užlipęs ir pianinu skambinti pradėjęs Sonis broliui įrodo, kad svajonė gali tapti realybe. Juk turi įvykti holivudinis *happy endas*. Tokia optimistinė pabaiga suteikė viltį JAV už socialines teises kovojusiems juodaodžiams, kurių idėjiniai

lyderiu ir laisvės simboliu tapo rašytojas Jamesas Baldwinas.

Rašytojas, kritikuodamas butaforiniu humanizmu apsiginklavusį sociumą, yra pasakęs: „Tu nežinai, kas vyksta už sienos, nes nenori žinoti.“ Mums sunkiai suvokiama nuolatinės išlikimo kovos sąlygomis gyvenančių juodaodžių kasdienybė. Socialinė atskirtis, grupuočių susišaudymai, nusikalstamumas, narkotikai, pinigai, kalėjimas ir mirtis – labiau jų, o ne mūsų gyvenimo dalis. Eliminavus rasinę problematiką, Žilvino Vingelio spektaklis tampa tik padrika jaunų ir naivių žmonių, ištrigusių tarp to, kas jie yra ir kuo nori tapti, drama ir primena, koks jautrus ir bejėgis yra svajojantis, bet atsakomybę už gyvenimą bijantis prisiimti žmogus.

Postdraminis vidurio teatras

Apie spektaklį „Lokis“

„Aukšinių scenos kryžių“ išvakarėse pateikiame lenkų leidinyje *dwutygodnik.com* išspausdintą Witoldo Mrozeko recenziją apie Lietuvos nacionalinio dramos teatro spektaklį „Lokis“. Mrozekas – teatro kritikas ir publicistas, „Krytyka Polityczna“ grupės narys, dienraščio „Gazeta Wyborcza“ teatro recenzentas.

Tie, kurie jau matė spektaklį, sakė, kad tai Vilniaus hitas, kad Lietuvos nacionalinio dramos teatro salėje – entuziazmo apimtos minios, o lietuvių kritikai pripažino spektaklį svarbiausiu 2017 metų įvykiu.

Turint omenyje ankstesnius Łukaszo Twarkowskio ir Ankos Herbut spektaklius, „Lokis“ yra netikėtai vaidybiškas ir „sudėliotas“, jame daug istorijos pasakojimo, mažai ekscentriškų nukrypimų. Priešingai nei nerimą žadinantis ir

Scena iš spektaklio „Lokis“

D. MATVEJEVO NUOTR.

mane sužavėjęs pasakiškas pastatymas „Grimmai. Juodas sniegas“ („Grimm. Czarny śnieg“) amžiną atilsį Wrocławo Lenkų teatre („Teatr Polski“), arba Krokuvos Senojo teatro („Stary Teatr“) „Akropolis“, kurio,

regis, nesupratau ir kuris mane peraugo.

Žinoma, Vilniaus spektaklyje pasakojimas šokinėja, nuklusta į retrospekcijas, pagaliau uždaro spektaklį į konstrukcijos rėmą. Tačiau

jis tarnauja sudėtingai, nors nesunkiai perpasakojamai istorijai. Pagrindinis siužetas – prancūzų muzikanto Bertrando Cantat, kuris 2003 m. naktį iš liepos 26-osios į 27-ąją Vilniaus viešbutyje mirtinai sumušė savo meilužę, aktorę Marie Trintignant (mirė rugpjūčio 1 d.), istorija. Už žmogžudystę Lietuvos teismas nuteisė jį aštuonerius metus kalėti, tačiau perkeltas į prancūzų kalėjimą menininkas atsėdėjo ketverius.

„Lokis“ – eklektiškas, didelio formato ir šiek tiek varginantis, per tris valandas trunkantis spektaklis, kurio tekste jungiama fabula ir esė turi tapti pasakojimu apie aistrą, paslaptinę žmogaus viduje slypintį polinkį į žiaurumą. Pavadinimas „Lokis“ paimtas iš 1869 m. Prospero Mérimée kūrinio apie lietuvių bajorą, kuris, kaip pasakojo valstiečiai,

esą buvo pradėtas lokio ir vėl turi pavirsti lokiu, o išrinktoji tapsianti jo auka.

Twarkowskis ir Herbut mielai naudojami įvairiais teatrališkais skliaustais, ar tai būtų spektaklio pradžioje aktorių prisistatymas režisieriais (jie persikūnija į Herbut ar Twarkowskį, ir gal klydau, bet man pasirodė, kad žiūrovai tuo patikėjo), ar nusikaltimo vietos rekonstrukcija, ar scenoje „režisuojamas“ dviejų dalių mini serialo „Koletė“ („Colette, une femme libre“) kadras. Šiame savo motinos kurtame seriale Trintignant suvaidino paskutinį vaidmenį.

Twarkowskio spektaklis labai kinematografiškas, bet svarbu ne tai, kad čia daug kas vyksta ekrane. „Lokio“ globėju galėtų būti Davidas

NUKELTA Į 5 PSL.

Septynios mirtinos nuodėmės komunaliniame bute

Apie „Teatrono“ spektaklį „Otelas“

AUŠRA KAMINSKAITĖ

„Masinės hipnozės seansas“, – pirmą kartą skaitant Williamo Shakespeare'o „Otelą“ logika tik taip sugėbėjo paaiškinti beribį personažų patiklumą ir vieno intriganto sėkmę konstruojant keleto žmonių nužudymo siužetą. Tik vėliau „nepagrįstų ir nesuvokiamų“ įvykių esmė pasirodė esanti užkoduota konkrečiose eilutėse, nurodančiose personažų patirtis, nuoskaudas ar polinkius.

Viena populiariesnių „Otelo“ interpretacijų, gyvavusi anglų teatre daugybę metų, – skirtingų rasių susidūrimas ir tarpusavio nepakatumas. Laurence'o Olivier laikais, jau išplitus Sigmundo Freud'o idėjoms, istorija pradėta interpretuoti kaip užslėpto homoseksualumo sukeltos neurozės padarinys. Giuseppe Verdi tikino, kad tai ne Otelas, o Jago istorija ir būtent pastarojo vidinę dramą reikia kelti į spektaklio centrą. Kitaip tariant, pjesė atveria neribotą erdvę kompleksų, neapykantos ir naivumo priežasčių interpretacijai.

Kaune veikianti teatro trupė „Teatronas“ ir režisierius Gildas Aleksa „Otelą“ veiksmą perkėlė į nedidelį butą netoli Savanorių prospekto. Šis „Otelas“ – viename bute apstojusių dviejų porų gyvenimo ištrauka, kurios siužetą galima apibūdinti septyniomis mirtinomis nuodėmėmis. Kambaryje išsidrėbė aptingę jaunuoliai tenkina vien savo geismą ir alkį. Vienas jų pernelyg pasididžiuoja savimi, sukeldamas kitam pavydą. Pastarasis „nugesina“

pirmojo pasipūtimą, sužadindamas jo pavydą ir ragindamas atkeršyti trečiajam, niekuo nenusikaltusiam asmeniui. Taip sukuriamos sąlygos vežėti žmogaus godumui – norui savintis kitus žmones, valdyti jų mintis ir imtis kraštutinių priemonių, jei to padaryti nepavyksta.

Otelas (Karolis Kasperavičius) su Dezdemona (Milda Naudžiūnaitė) ir Jagas (Matas Dirginčius) su Emilija (Milda Jonaitytė) valgo ir pramogauja bendroje svetainėje. Kadangi žiūrovams neleidžiama apžiūrėti kitų buto erdvių, sunku pasakyti, kiek poros turi privatumo, todėl susidaro įspūdis, kad ketvertukas visuomet kartu ir nėra nieko intymaus, kas negalėtų būti atskleista prie sugyventinių akių. Dar tik renkantis žiūrovams ryškėja, o prasidėjus spektakliui įsismarkauja porų konkuravimas dėl to, kuri iš jų aistringesnė. Veikėjai ne tik neslepia bučinių ir glamonių, bet, regis, mėgaujasi tuo, kad kažkas tai stebi. Pirmasis spektaklio tekstas – Otelas pasakoja apie jo ir Dezdemonos meilės pradžią – pratęsia iki tol vizualiai išreikštas kovas ir stiprina konkurenciją. Kartu aiškėja kita konkurencijos priežastis – Jago meilė Dezdemonai, kurią sufleruoja nuolatiniai Jago šnairavimai į draugo (?) žmoną, kosčiojimais, raginantys porą neišsijausti į glamones, ir kur kas pagarbesnis elgesys su Dezdemona nei su savo paties žmona Emilija. Kita vertus, žodis „meilė“ nėra tinkamiausias Jago jausmams išreikšti, nes ilgą laiką atrodo, kad buto gyventojams svarbūs du malonumai – maistas ir seksas.

ATKELTA IŠ 4 PSL.

Lynchas – vizualinių obsesijų, sudėtingos naracijos ir *camp* režisierius. Tačiau tai būtų kažkoks liūdnas Lynchas, beveik netekęs savo vėlesnei kūrybai būdingos autoironijos ir groteskiško humoro jausmo.

„Vaizdas yra viskas“, – kartoja užrašai virš scenos besisukiojančiame, jos tikrovėje dominuojančiame ekrane, kuris efektingai pakyla lyg judanti balta plokštuma ir atsietą nuo tiesioginio tikslo taip pat atlieka autonomišką funkciją. Matome projekcijas iš viešbučio kambario-konteinerio vidaus arba *found footage* epizodus, kuriuose aktorių suvaidinti kadrai susipina su atakuojančių plėšrūnų vaizdais. Sunku atsispirti įspūdžiui, kad ankstesniuose spektakliuose Twardowskio ir Herbut duetas vaizdo mediją naudojo sąmoningiau ir įdomiau nei „Lokyje“ (projekcijų autorius Jakubas Lechas).

„Lokį“ sunku žiūrėti ne dėl stilių ir strategijų mišinio, pastaraisiais metais užkariavusio lenkų scenas. Spektaklyje yra „keistų“, panašių į Krzysztofo Garbaczewskio kamerų judesių ir robotiškų „gadžetų“, aktorių „repeticijų“ arba „inscenizacijų“ „režisavimo“ kaip Krystiano Lupo ar Michała Borczucho spektakliuose. Twarkowskis pateikia lietuvių žiūrovams atrakcijų kokteilį, teatro šou *à la* „šviesa ir garsas“, kurio fone – skandalinga istorija. Strategijos, siejamos su „laboratorija“, „eksperimentu“ ar „ieškojimais“, čia tampa naujo populiarus teatro įrankiais. Pasinaudojant dviem labiausiai nutrintomis ir, kaip paprastai, supriešinamomis teatrologų kalkėmis, tai „postradraminis vidurio teatras“. Net jei tai nesuteikia meninio pasitenkinimo, šis *coincidentia oppositorum* intriguoja kaip kultūros reiškinys.

PARENGĖ K. R.

Milda Jonaitytė (Emilija) ir Matas Dirginčius (Jagas)

D. ALIŠAUSKO NUOTR.

Gildas Aleksa kupiūruoja pjesę iki Otelas ir Dezdemonos išskyrimo istorijos. Paliekamas tik buitinio konflikto siužetas, atitinkantis tradicinę kriminalinių naujienų įvykį: sugyventiniai girtavo bute, kol pagaliau kažkas buvo užmuštas. Spektaklio realybė atitinka gyvenimiškąją – dažniau nukenčia moterys. Tiesa, girtų spektaklyje niekas nevaidina – tik geriančius. Sovietinis buto interjeras (margi kilimai ant grindų, didžiulė sekcija, LTSR simbolika greta Kristaus paveikslo) ir *traininginis* personažų garderobas leidžia žiūrovams patikėti, kad tai ne jų, o kitos, *žemesnės* klasės aplinka. Tačiau veikėjų kalba sufleruoja ką kita. Spektaklio kūrėjai nešiuolaikina Shakespeare'o teksto, tik kartais įterpia jaustuką ar kalbos šiukšlę. Tai, kad komunalinio buto kompanija kalba eilėmis, neleidžia jų tapatinti su išimtinai žemesnio išsilavinimo ar iš pašalpų gyvenančių žmonių kontingentu. Viena vertus, toks kalbėjimo būdas atveria daugiau prasmų – juk smurtas ir alkoholizmas nėra vien žemesniųjų klasių „privilegija“. Kita vertus, trikdą dažnai pasigirstantis deklamacinis tonas. Kol „Otelas“ tekstai aktoriams netapo savi, spektaklio veiksmas trūkinės kaskart žodžius ne sakant, bet išdeklamuojant.

Tai, kad spektaklis vaidinamas Kauno bute, yra interpretacijos pagrindas. Likus porai dienų iki spektaklio žiūrovai gavo žinutes su nuorodomis, kaip patekti į reikiamą butą. Artėdamas prie laiptinės, rinkdamas kodą ir kildamas į ketvirtą aukštą išgyveni susijaudinimą ir intrigą, nes jautiesi taip, tarsi kėsintumeisi įsibrauti

į asmeninį nepažįstamųjų gyvenimą. Tačiau jausmas dingsta suvokus, kad pasivaikščioti po butą ir pamatyti, kuo šie žmonės gyvena, nebus leista. Žiūrovas tuoj pat pasodinamas stebėti buto gyventojų vakarienės, nepaliekant galimybės net pasislinkti į kitą vietą (kambaryje sutalpinama beveik penkiolika žiūrovų). Personažams išeinant į kitas buto erdves žiūrovams lieka pririštas prie savo vietos. Todėl kyla klausimas: koks skirtumas, kur vaidinti spektaklį, jei išlaikomas žiūrovo, kaip scenos „dėžutės“ stebėtojo iš vienos vietos, statusas?

Lygiai taip pat trikdė aktorių atsitvėrimas ketvirtą sieną. Jeigu žiūrovui sudaromas įspūdis, kad jis atėjo žiūrėti buto gyventojų dramos, kodėl metro atstumu intymiausias dramas išgyvenantys aktoriai apsimeta, jog žiūrovų nėra? Kam artinti publiką prie aktorių, jei šiems neleidžiama palaikyti artumo atmosferos? Galima tai aiškinti kaip tikslingą pasirinkimą: tarp žmonių nuolat vyksta kivirčiai, į kuriuos dauguma paprastai nusišpjauna, nes juk tai – kitų asmeniniai reikalai; o dabar pažiūrėkite į viską pusės metro atstumu ir įvertinkite, kur veda šis abejingumas. Tačiau tai, kad vos atsidūręs kambaryje žiūrovas suvokia, jog yra nematomas, t.y. sceniniam pasauliui nepriklausantis, leidžia jam atsipalaiduoti nuo pareigos vertinti, spręsti ir veikti. Kai Otelas ir Dezdemona šaukia vienas ant kito, imi galvoti, ar susirūpinę namo gyventojai neateis tikrinti, kas čia vyksta. Vis dėlto nekyla klausimas, ar pats nesi tas kaimynas, kuris dabar turėtų įsikišti ir sutrukdyti galbūt

bręstančią tragediją. Nes pačioje pradžioje buvai pripažintas nematomu ir negirdimu.

Paradoksalu, kad iš teatro scenos bandytoje ištraukti dramoje įspūdingiausiais nuskambėjo teatrališkiausia spektaklio vieta. Pabaigoje, kai nužudę savo žmonas Otelas ir Jagas grįžta į kambarį, patefonas užgroja Dezdemonos niūniuotą dainą „Tiomnaja noč“ („Tamsi naktis“), o vyrai vienas po kito patraukia į balkoną. Vienas – parūkyti, kitas – paskutinį kartą pažvelgti į dangų. Dvi abejingumo rūšys – grynasis ir begalinio skausmo sukeltas. Jagas nebando sulaukyti žemyn nušokančio draugo / bendrininko ir įvykių tėkmė pirmą kartą spektaklyje pasirodo visiškai natūrali ir žmogiška. Pirmą ramybės akimirka istorijoje, kurioje konflikto atmosfera sklاندė nuo pirmųjų minučių. Ir nors Jagas neatgailauja, jo abejingumas leidžia prisiminti lygiai taip pat už daugybės žmonių mirtis atsakingo Ričardo III frazė: „Čia žmogžudžio nėra. Kaip tai nėra? / Ar aš ne žmogžudys?“

Svyravimas tarp „mes / mūsų“ ir „ne mes / kiti“ lydi visą spektaklį. Įsivaizduojame, kad mūsų aplinkoje tokia istorijos eiga neįmanoma; atmetame treninguotą apsirijusią kompaniją kaip prastuomenę; girdime rusišką muziką ir prisimename, jog „visi prasčiausi yra rusiškom pavardėm“. Ir taip *be-sipiukuodami* „geresne“ padėtimi sėkmingai teisiname savo *tingėjimą* imtis atsakomybės už tai, kas vyksta artimoje aplinkoje. Nes ne bejęgystė ir net ne baimė, o būtent tinginystė dažniausiai sulaiko nuo veiksmų. O tuo metu darbuojasi kiti.

Tikresnis už gyvenimą. Teatras

„Auksinių scenos kryžių“ komisijos narės įspūdžiai

INGRIDA RAGELSKIENĖ

Šį tekstą išprovokavo noras įamžinti vieną unikaliausių mano gyvenimo akimirkų – 2018 m. vasarį beveik kiekvieną vakarą praleidau įvairiuose Lietuvos teatruose žiūrėdama spektaklius. Iš karto reikėtų patikslinti – buvau dalis „Auksinių scenos kryžių“ komisijos komandos, stebinusios kantrybę, atsidavimu ir nepasotinamu teatro teoretikų bei praktikų smalsumu kiekvieną vakarą žiūrėti, analizuoti, fiksuoti. Ir taip maždaug devyniasdešimt kartų, o jei tiksliau – 93, nes tiek premjerinių praėjusių metų spektaklių buvo pateikta komisijos svarstymui.

Kadangi „7 meno dienos“ šį tekstą supratingai traktuoja kaip patį laisviausią žanrą – impresijas, jaučiuosi laisva išskirti ir užfiksuoti būtent man svarbius ir brangius teatrinius atradimus. Ir pagaliau leisiu sau būti pozityviai – įvairovės dėlei. Šiauliai, Klaipėda, Kaunas ir Vilnius – šiuo metu Lietuvoje turime keturis gyvo, karščiuojančio teatro taškus. Kartu tai ir keturi vektoriai, kuriais juda svarbūs ir autentiški, konkrečiam miestui būdingi teatriniai procesai.

Šiauliai. „Tokiam teatre dar nesu buvęs!“ – cituoju aktorių Juozą Bindoką. Trumpam išėjęs iš mentalinio savo kuriamo senelio Valeko nušvitimo aktorius apibendrina, ko gero, unikaliausią praėjusį sezoną Šiaulius ištikusio režisieriaus Artūro Areimos spektaklio „Kasykla“ atmosferą. Šiame mieste gimęs Areima trisdešimtpenkmečio proga patyliukais pasidovanojo kompaktišką, asketišką, tyrą ir skambų kaip krištolas, tebesaugomas mūsų tėvukų sovietmetį menančiuose bufetuose, šedevrą. Į Šiaulius, į „Kasyklą“ – taip ir norisi nurodyti kryptį nuo visko ir ypač nuo savęs pavargusiems sostinės teatrinio meno gerbėjams.

Į šį spektaklį žiūrovus iš didžiųjų Lietuvos miestų būtų galima vežti autobusais – dardėtų pilnutėliai, kupini jau įprasto ribinio, intelektualumą ir metafizinę masturbaciją imituojančio AA teatro gerbėjų. Šie išliptų Šiauliuose ir dar teatro prieangyje pajustų – šis miestas turi visai kitokį vidinį ritmą, jo turinys nevaldomai veržiasi per kraštus ir laikas čia spirale veržia praeivių kaklus. Šiame gimtosios šalies regioniniame mieste nereikia apsimetinėti, kad esi jaunesnis, sėkmingesnis, apsiskaitęs, pakantus ir dar kitoks... Užtenka būti tuo, kuo esi; čia kiekvienas nevykėlis, kekšė, menkysta, veidmainis, sadistas ir kiti turi teisę į savo šlovės minutę scenoje. Ji ištinka „Kasyklos“ herojus ir sutampa su netramdomu,

tiesiog ribiniu diarėjos, orgazmo, įniršio arba senatvinės silpnaprotystės priepuoliu.

Ką čia slėpti – įsimylėjau tą beprotišką šiauliečių ir Artūro Areimos „Kasyklą“. Apstulbau pagaliau aptikusi mūsų, keturiasdešimtmečių lietuvių moterų, *alter ego* – tikslų ir negailestingą apibendrinimą ir diagnozę kaip aktorės Jūratės Budriūnaitės vaidinamą Moterį, arba Adziko motiną. Ši kovinė meilės meno mašina, raizanti scenos parketą plienu kaustytais aukštakulniais, negailestingai primena, kokios besotės ir užmaršios mes tapome. Budriūnaitės kuriamas personažas išsižada savo gyvenimo realybės pačiu banaliausiu ir pažįstamu būdu – pilietės pasas su jame įrašytais metais sudegintas, sijonas išmestas, nes trukdo sueičiai su visais ir kiekvienu, o egoizmas – tarnystė savo menkumo įgeidžiams – puoselėjamas iki absurdo, juoko pro ašaras. Taip atpažįstama, suprantama ir netikėtai priimtina.

Jei „Kasyklos“ pasirodys maža nėrimui į lietuviškos dabarties tirštumas ir plūduriavimui jose, galima susirasti apleistą ir nuniokotą buvusią vidurinę mokyklą, tiksliau, jos išnarą, vėjo gairinamą viename iš miegamųjų Šiaulių rajonų, šalia VMI regioninės būstinės. Čia Godos Palekaitės ir Aarono Kahno kūrybinio dueto bei Valstybinio Šiaulių dramos teatro

jie atstumti ir kartu lanksčiai pritaikantys, nesiliaujantys mutuoti arba progresuoti iki mirties taško.

Didžiausia pagarba kūrėjams, mus atvedusiems ir savotiškai įkalinusiems toje unikaloje vietoje – apšnerkštoje, mūsų socialinio abejingumo sudarkytoje buvusios mokyklos buvusioje aktų salėje. Trys *homo paribiniai* iš šiukšlių čia sukuria teatro mikrokosmosą, kuriame atlieka patį brutaliausią ir nuoširdžiausią tikrovės apvalymą menu, hiperrealizmu ir akistata su būties, proto ir vaizduotės chimeromis. „Dumblas“ – tai spektaklis sindromas; slebizavojam prieš, per, po ant programėlės skiautės surašytą tiesą, dėdami raidę prie raidės, mykdami, klupdami už jų, painiodamiesi ir rydami prigimtinių gėdos buvimo kitokiam ašaras, pagiežą ir gerumą. O įkaitusiose smegenyse aidi priesaika vėl grįžti į Šiaulius, pripulti prie nepažintos, neišsemiamos, tokios savos ir atliepiančios teatrinio gaivalo versmės. Pasisotinti tokiu teatru kaip malda ir duona kasdiene. Kad ištvertum.

Klaipėda. Čia nurimsta Lietuvos šiaurėje jaudrinti vidiniai ir išorėje siaučiantys demonai. Uostamiesčio teatrinė kasdienybė gausi, harmoninga ir struktūruota. Teatrinis avangardas visada buvo Klaipėdos savastis, rodos, net mažieji klaipėdiečiai keisčiausius teatrinis eksperimentus priima kaip kasdienę

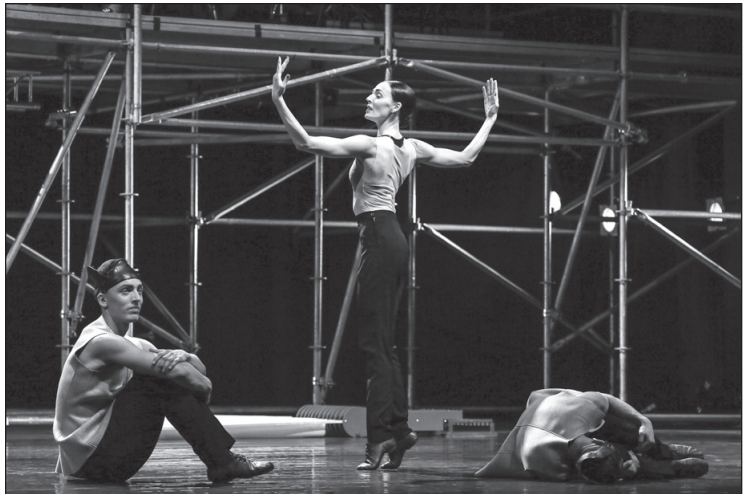

Scena iš spektaklio „Kasykla“

T. POVILAUSKO NUOTR.

pastangomis atgyja „Dumblas“ pagal Marią Irene Fornés pjesę. Akimirksniu sulietuvintas, kliuksintis, drėgme ir puvėsiais pradvisęs, gyvastimi knibždantis, galvą kaitinantis, kojas šaldantis ir klausą aižantis „Dumblas“. Aktorių Monikos Šaltytės, Antano Venckaus, Aido Matučio asmeninis, iškarščiuotas ir maksimaliai išsemtas „Dumblas“. Galima juos vadinti beraščiais dvikojais galvijais, padugnėmis arba dieviškos, neišvengiamos ir visuotinės tragedijos herojais. „Dumblo“ personažai nepasiduoda apibrėžimams,

duotybę, organiškai tenkinančią jūrinio klimato stichijų išlavintas jusles. Racionalumas, analizė, tikslus ir tikslingas emocijų dozavimas, abstraktaus sprendimo precizika ir lakoniškumas – tai būdinga dažnam naujausiam Klaipėdos teatriniam pastatymui. Klaipėdos lėlių teatre matytas „Tėtis ir jūra“ – spektaklis grynuolis, kuriantis šešėlių, atspindžių ir klasikinės muzikos dermę. Estetinis grynumas ir net asketiškumas yra tikra atgaiva po dažnai sostinės lėlių ir objektų teatre sąmoningai kuriamo atsainaus chaoso ir netvarkos.

Scena iš šokio spektaklio „Karmen“

KLAIPĖDOS MUZIKINIO TEATRO NUOTR.

Kad ir kaip būtų keista, daugiausia racionalumo ir estetiškai suvaldyto emocionalumo galima rasti užklydus į visai ne Klaipėdos centre dunksinčius Žvejų kultūros rūmus. Savo išore vis dar klasikinį sovietmečio darbininkų mikrorajonams pritaikytą *kultūrnario* bastioną primenantys *Žvejukai* viduje atrodo pasitempę ir žaviai pasipudravę. Gerosios interjero permainos susijusios su laikinus namus čia radusio Klaipėdos muzikinio teatro veikla. Miuziklas „Čikaga“, šokio spektaklis „Karmen“ vis dėlto byloja apie ambicingą kūrėjų siekį suvaldyti ir išreikšti stichijas. Abiem atvejais – tai sėkmingas moteriškos energijos, emocinio ir prigimtinio gaivališkumo racionalizavimas, t.y. įžeminimas scenos meno priemonėmis. Savotiškai pavydu, kad klaipėdiečiai gali sau leisti, metaforiškai sakant, kartkartėmis išsimaudyti gero šampano vonioje už ganėtinai protingą kainą. Niekio keista, kad lietuviškas pajūris tampa vis patrauklesnis didelėms ir esminėms kultūrinėms investicijoms: galima prisiminti sėkmingai iš Vilniaus į Klaipėdos jaunimo teatrą emigravusį Valentį Masalskį arba kiekvienam lietuviui privalomą pamatyti Eimunto Nekrošiaus ir Sauliaus Šaltenio spektaklį „Kalės vaikai“ Klaipėdos dramos teatre. Nuo šiol klaipėdiečiams galima pavydėti ne tik ledinės jūros, bet ir kokybiško teatro.

Kaunas. Visa tiesa apie mūsų amžiną laikinąją sostinę ir slėpinčius lietuviško mentaliteto bei genofondo vingius atsiskleidžia pravėrus Kauno muzikinio teatro paradines duris. Pirmą kartą per spektaklį stebėjau kuklų muzikantą, jaukioje orkestro duobėje stropiai atliekantį savo funkciją, o tarpus tarp muzikos atlikimo užpildantį korektišku, bet visiškai įtraukiančiu naršymu išmaniajame telefone. Stropiai atlikta, sustatyta nepersistengiant, save patausojant, bet jei jau nuneša į šoną, tai visa galva – spėkite kas? Dažną vakarą lankydami įvairiuose Kauno teatruose vis

prisimindavau meninio pasigėrėjimo stabo ištiktus mažųjų kauniečių veidus to paties Muzikinio teatro naujausiame miuzikle „Adamsų šeimynėlė“. Ir šį sezoną tai buvo ištis meniška solidžiausias, smagiausias ir turbūt labiausiai pamokantis, vaikų anaipol nežalojantis teatrinis pastatymas, skirtas visai ne vaikams.

Rodos, Lietuvoje nebeliko tikslingai ir atsakingai kuriamo profesionalaus teatro, skirto vaikams, mąstant apie vaikų psichologiją, meninius ir edukacinius poreikius. Pastatymų yra, tačiau dauguma jų, ak, kaip ironiška, purena, matyt, šiuo metu finansiškai pelningiausias ir meniška saugiausias kūdikių teatro dirvonus. O kadangi dar švenčiame šimtmetį, tarmių ir atgimstančio „nacionalinio pasididžiavimo“ bei tikrųjų vertybių metus, vyrauja iš skurdžiojo teatro priemonių sukalti teatrinio meno vaikams „greitukai“. Tokių mobilių ir įvairioms viešosioms erdvėms akimirksniu pritaikomų teatrinų produktų Vilniaus rinka tiesiog pertekusi. Kas belieka mums, tėvams, – išpuošti savo atžalas, prisitepti sumuštinį ir surengti puikią išvyką greituoju traukiniu į Kauną. Jei pavyks gauti bilietų į jau minėtą „Adamsų šeimynėlę“ arba „Žydriją paukštę“ Nacionaliniame Kauno dramos teatre, prie geriausio daktines tradicijas puoselėjančio teatro pridėjus apsilankymą muziejuje, pasivažinėjimą funikulieriumi ar tiesiog pasivaikščiojimą tarp *art deco* architektūrinio paveldo, sėkminga investicija į atžalų kokybišką teatrinę edukaciją garantuota.

Vilnius. Net neketinu plėstis. Tik išskirtinai su jums galiu pasidalinti nuojauta: tvirčiau įsikibkite savo daug mačiusių teatro piligrimų kelioninių lazdų, purtykite dulkes nuo miegmaišių, dosniau praverkite pinigines... Nauja, jauna, stipri ir beatodairiška teatrinė jėga bunda ten, kažkur – „Meno forto“ užkabriuose. Pasitikite. Nes laikas apsuko dar vieną, negailestingą ir dosnų savo spiralės lankstą.

Atgal į sportą

Beveik 7 kilometrai, dvi valandos parodų

MONIKA KRIKŠTOPAITYTĖ

Vyriausybė susirūpino visuomenės sveikata. Apribojus alkoholio vartojimą ir įsigijimą, siekiama rūpestį papildyti sveikos gyvensenos propagavimu. Nieko nelaukdami imamės kultūrinio sporto pasiūlymų, juolab kad kultūra ir sportas, sujungti fondais, programomis, panašumų, reikia manyti, turi aki-vaizdžių. Klausimas galėtų skambėti taip – kam buikai bėgti ant bėgimo takelio? Juk jis niekur neveda. Geriau greitu žingsniu apeiti arba apibėgti Vilniaus galerijas ir meno centrus. Na ir kas, kad ne viską su-prasite, o gal ir nieko, ir man taip vis dažniau pasitaiko, bet vis tiek suži-nosite kur kas daugiau, nei trepsėdami vietoje ar sukdami prie žemės pritaisyto dviračio ratus.

Pradėti siūlau nuo pradžios – menininkų peryklos – Vilniaus dailės akademijos, vadinamojo „Titaniko“ (Maironio g. 3), Ričardo Nemeikšio kūrybos ekspozicijos „Tuštumos blizgesys“ (iki balandžio 1 d.). Nors parodos recenzentas Linas Bliškevičius paėjusiame numeryje pasigedo ambicijos, o bendras vaizdas jam atrodė liūdno kas, man paroda, kaip ir visos kitos šio auto-riaus, patiko. Vis iš naujo susižaviu, kaip pačios pigiausios medžiagos gali sužibėti ikonų šviesa, linijos virsti tuneliais, plytos – kostiumų apykaklėmis, kartonai ir drob-lės – prašmatniausių Rytų turgų au-diniai. Man tai vaizduotės menas *per se*, kaip teatras, kur rekvizitas tampa tramplinu į kitus pasaulius. Nemeikšio rankdarbiai nėra gra-žūs daiktai, jie – vaizduotės porta-lai, kurie paneigia materialiojo pa-saulio hierarchiją, čia plastmasinis ir auksinis blizgutis yra lygiaverčiai. O tai, kad menininkas nieko neaiš-kina, yra gal labiau įsitikinimas, aki-vaizdžiai erzinantis jaunąją kartą.

Pasiblizginus Nemeikšio ko-liažų atspindžiuose, prasitampius blauzdas ant dailių tvorelių, ga-lima būtų šauti prospektu iki To-torių gatvės. Joje bus ne tik sveiko maisto kavinių, bet ir santūrios „AV17“ galerijos erdvės su pavydė-tinai šauniomis grindimis. Čia iki balandžio 7 d. veikia vokiečių me-nininkų Yasmin Alt ir Kai Franzo paroda „Objekto evoliucija“. Eks-pozicijai sunku sugalvoti rėkian-čią antraštę, tai elitinės kultūros niuansuotos proto mankštos už-duotėlės. Parodoje įdomus santy-kis tarp modernizmo ir gamtos (kurį mielai eksploatavo moder-nizmas) bei naujųjų technologijų, kaip 3D spausdintuvus (K. Franzo kūrinuose). O tarsi iš baldų ga-mybos likučių sukonstruotos Yas-min Alt skulptūros irgi, regis, sie-kia kontekstų hibrido įspūdžio.

Atkreipkite dėmesį, kaip viena skulptūrų susigroja su už lango esančiu pano.

Tada per Vilniaus gatvę reiktų nušiuoliuoti į galeriją „Vartai“, kur Lietuvos šimtmečiui buvo atidaryta latvių menininko Jānio Avotiņio paroda „Šventė“ (veikia iki kovo 23 d.). Joje rasite viską, ko reikia to-kiems atvejams: tikrą varpą, kuris savo garsą transliuoja į Šv. Kotrynos bažnyčios bokštus ir sklinda miestu, šventiškas minias ir atsiminimus. Numanau, kad pagrindiniai rakta-žodžiai – darbas su atmintimi. Avo-tiņis imasi reiškinių struktūrų (pvz., demonstracijų), redukuoja jas iki bendrinės formos ir rodo žmogaus vienišumą tarp ištuštintos reikšmės konstruktų: aikštė, pakyla, eiseną, bendra nuotrauka, scena, simboliai.

Ekspozicija gražiai padaryta – erdviai, skoningai, su kontrasto elementu. Tačiau rafinuotuose meno sluoksniuose populiarus menininko kūrybos kol kas negaliu pamėgti, nes tokioje kūryboje vis įtariu abejingumą reikšmėms, at-sainumą viską manipuliuojant sau naudingu būdu, kai niekas galiau-siai neatrodo kaip pozicija. Į viską žiūrima per atstumą, taip ir aš lieku per atstumą. Bet yra atskirų darbų ir ekspozicijos vietų, kur maloniai suskauda be koncepcijų aiškinimo.

Po dvidešimt pritūpimų prie Sa-lomėjos Nėries mokyklos užsukime

vadinami hipnotizavimo forma, nes jų vaizdai ir garsai sukurti išnaudo-jant visas vaizdo galias. Ten ir pa-slaptingosios „kino kalbos“ grožis, ir paveiksliškas sustingimas, bet tai nėra tik gyvas paveikslas, tai kon-centruota, kunkuliuojanti akimirka, nors kartais tik pogruntiniuose sluoksniuose. Žiūrovai gramzdi-nami į sapno būseną, dauguma sapnų sudėtingi jausmine prasme. Labirintas baugokas, bet judėjimą fiksuojančioje telefono programoje prideda taškų...

Kitoje salėje – ispanų menininko Danielio Steegmanno Mangrané personalinė paroda „Fantomas“. Tik nenusivilkite iš karto. Kelios grandinės tarp lubų ir grindų su įterptais elementais yra ne viskas, prasibraukite iki kabančių akinių, pro juos matyti stilizuotas tankus miškas su daug detalių ir keistas ki-tos realybės potyris. Jau galima kal-bėti apie tai, kad šią parodą prista-tanti kuratorė Neringa Bumblienė turi savą braižą. Jos pasirinkimuose vizualus menas glaudžiai susijęs su dizainu. O dizaino efektu apkaltin-tos formos vis bando būti metafo-romis kažko svarbesnio, svaigaus. Labai tikėtina, kad ne visai gerai suprantu naujausias madas, bet to-kie atvejai man siūlo kalbėti apie kultūros blaškymąsi tarp elitinės kultūros ir pramogų verslo. Dizai-nas, kaip vertybių grupė, yra gerai

Ekspozicijos fragmentas iš Yasmin Alt ir Kai Franzo parodos „Objekto evoliucija“

AUTORĖS NUOTR.

Grįždama į pradinį tašką už-sukau į galeriją „Akademija“, kur veikė (iki 17 d.) Algimanto Kens-mino instaliacija „Apsivalymo

ekranu ir kėde (laukiamasis?), kur rodomas skulptūrinės galvos skal-bimas ratu, lieptu per tvenkinį su tikru vandeniu (sodas?) ir dirbtuvė, kur susiglaudusios to paties veido (panašaus į autorių) galvos. Ar po apsisvalymo padaugėja galvų? Nu-kirstų? Gal ne visas reikėjo nuimt? Šiaip ar taip, tai buvo jau apyretis, patyriminio kūrinio žanras. Jam sukurti įdėta sifiziskai daug darbo, paroda veikė trumpai.

Dėl kelių papildomų žingsnių ga-lite užsukti į Vilniaus grafikos meno centro galeriją „Kairė–dešinė“, kur veikia Vytauto Jurkūno paroda „Litras tušo“ (iki kovo 30 d.). Kaip galima suprasti iš pavadinimo, tušu ten taškomasi į kairę ir dešinę, kūri-niai yra labiau komikso fragmentai, humoras ir efektas pirmąją prieš meną, nes „statiskam dalykui ga-lima suteikti daugiau dinamikos, tik reikės daugiau tušo“, – rašoma ant kūrinio „Statika“ (2017), du pro-filius apsupta spinduliai. Ekspozi-cijoje gana lengva būtų kam nors iliustruoti tokius dalykus kaip *me-nininko mostas, ekspresija, daili-ninko ego*, džiugu, kad su ironija.

Nesakau, kad tai geriausias parodų maršrutas, tiesiog jis at-spindi mano fizinį pasirengimą. Geriau treniruotų raumenų žmo-gui perspektyvos plačios, galima plėstis koncentriniais ratais ir bėgti iki pat Valakampių, o jei „Rupert“ rezidencijoje nebus par-odos, tiesiog išsimaudyti. Jei ne dabar, tai vasarą.

Ekspozicijos fragmentas iš Jānio Avotiņio parodos „Šventė“

A. ANSKAIČIO NUOTR.

į šiuolaikinio meno centrą, kur ro-domos trys nelygintinos parodos. Daugiausia dėmesio ir laiko reiktų skirti tailandiečių kino režisieriaus ir menininko Apichatpongo Wee-rasethakulo videoinstaliacijų parodai „Švytintys šešėliai“ (veikia iki balan-džio 1 d.). Didžiojoje salėje tvyro prieblanda, kai kur net per tiršta, darbuotojai turi gaudyti lankyto-jus ir nukreipti į labirintą. Dideli ekranai (ir keli monitoriai) gali būti

įsitaisęs abiejuose. Tai amžina di-lema, reikalaujanti apsisprendimo. Paroda „Paauglės bitės pašauki-mas vieną vasarą“ (kuratoriai: Au-drius Pocius ir Nicholas Matranga) trečioje ŠMC salėje nepatenka nei į elitinę kultūrą, nei į pramogas. Dar nesutikau žmogaus, kuris būtų supratęs šią parodą. Visi objektai atrodo pakliuvę atsitiktinai, kaip ir žodžiai į vieną eilutę parodos pavadinime.

ceremonija“. Po paskutinių įvykių akademijoje parodos pavadinimas atrodė daugiau nei logiškas, tik me-nininkas į socialinį pjūvį nesitaikė, labiau į asmeninį. Antrame gale-rijos aukšte atsiradęs statinys (!) dvelkė stoicizmu ir Rytų ištermės ar meditacijos praktikų įtakomis. Žiūrovui siūlyta kelionė pro prie-angį (*a la* trobelė: išpiešti tapetai, medinės durys, peizažas, medi-tuojančiojo statulėlė), kambarį su

Korektiškos vizualizacijos jėga

ATKELTA IŠ 1 PSL.

(maždaug minus šeši, vėjas silpnas) ir baltą (uch, kur mano lygumų slidės! Ir akiniai nuo saulės), be akis lipdancios šlapdribos ir jau ketvirtą valandą po pietų įjungtais gatvių žibintais, sunkiai dedukuojančiais skirtumus tarp minkštai apsnigtos balos ir apledėjusio šali-gatvio. Na, o kitose skaidrėse nėra net užuominų apie rudenį, žiemą ar pavasarį – čia amžinai žaliuoja ir žydi medžiai, gėlės, krūmai, šviečia saulė, žmonės vaikšto apsilvilkę berankovius marškinėlius ir tuoj puls degintis būsimose krantinėse ar maudytis šalia būsimo dviračių tako čiurlenančioje upėje, energingi kūdikiai džiugina jaunas poras, dvi-ratininkai važiuoja susikibę rankomis, senjorai šypsosi ir viską foto-grafuoja. Paveikslukuose trykšta fontanai, blizga poliruoti akmenys (virstantys mirties spąstais antroje Lietuvoje), suoliukai kviečia praeivį prisėsti, o gal net ir prigulti. Vizualizacijose prie nupieštų simpa-tiškų ir laikinų greito (bet, žinoma, sveiko) maisto kioskų būriuojasi išalkę ir kokybiškai vėl dirbti pasi-ruošę kontorų darbuotojai. Jie ką tik pasivaikščiojo trumpais, bet dailiai vingiuojančiais takeliais, išklotais šalia kruopščiai nupjau-tos vejos. Vaizdas tokiose skaidrėse dažniausiai pateikiamas iš viršaus, su plačia perspektyva, lyg iš dar vieno apžvalgos bokšto, į kurį lipa nesibaigianti patenkintų žmo-nių eilė, arba iš žemo horizonto – taip vaizdą matytų pritūpęs staty-bininkas, besigrožintis savo darbo rezultatais.

Todėl kai man į rankas pateko buvusios Šv. Jokūbo ligoninės Vilniuje rekonstrukcijos į viešbutį, kontorų namą ir konferencijų centrą vizua-lizacijos (vasara, šviečia saulė, len-gvai apsirengusios moterys sėdi lauko foteliuose šalia tokių lyg ir klombų, o jose jaučiai dega laužas), nedelsiant paprašiau brolio pada-ryti vizualizacijos realybinimą. Už-sakiau, kad jis įkeltų planuojamus

pastatus į rūstų, vėl prasidėjusios žiemos kontekstą ir dar padarytų taip, kad aš pamatyčiau visą A. Goš-tauto gatvės vaizdą, užkabinant ir Mokslininkų namus Tumo-Vaiž-ganto gatvėje iš vienos pusės, ir stalininius daugiabučius Vasario 16-os gatvėje – iš kitos. Visiškai egoistinis noras – aš norėjau pama-tyti, kaip naujadaras atrodys mano kasdieniniame maršrute į Nacio-nalinę dailės galeriją, ir buvo ypač smalsu, kaip jis matysis nuo Juozo Mikėno „Kregždučių“ ir NDG fa-sadinės aikštelės aukštumos.

Projektą „St. Jacob“ pradėjau sekti prieš dešimtmetį. 2008-aisiais Architektų sąjunga paskelbė admi-nistracinio-komercinio pastato prie Šv. Jokūbo ligoninės atviro konkurso nugalėtojus. Šioje for-muluotėje verta atkreipti dėmesį į vienaskaitą – „pastato“, nes varžy-tasi dėl to, kas atsiras vietoj nuo-bodžiojo sovietinio modernizmo stiliaus korpuso (jame buvo, at-rod, ligoninės neurologijos sky-rius), kurio galinis fasadas žvelgė į Mokslininkų namus. Pirmą vietą konkurse laimėjo Audriaus Am-braso biuro projektas su nemenku, septynių aukštų pastatu. Siūlomo namo masę architektai virtuoziskai sužmogino įgaubę fasado centrą ir dar duodami intrigos su ažūrinių konstrukcijų pažaidimu – nepran-dant funkcionalumo. Neslėpsiu, mes, patyrę diletantai, konkurso pirma vieta džiaugėmės be išlygų – buvo akivaizdu, kad krantinėje at-siras objektas, vertas patekti į būsi-mus architektūros gidus.

Studijos „Archinova“ projektas tame konkurse gavo paskatinamąją, ketvirtą arba penktą vietą, ir taip pat sulaukė geranoriškų publikos įvertinimų – bet kuriuo atveju re-akcijos buvo pozityvesnės už tas, kurių sulaukė antros ir trečios vietų laimėtojai. Kaip atrodo „Ar-chinovos“ anuometinis paskatina-masis projektas, galima pamatyti bet kur internete, nes jį galiausiai

ir pasirinko statytojai. Ir kodėl gi jis šiandien sulaukė tokio greito ir akivaizdaus pasmerkimo, jei tada viskas buvo neblogai? Nulėmė du dalykai – praėjus dešimčiai metų matosi, kad projektas yra senstelė-jęs. 2008-aisiais jis dar laikėsi be-išsikvepiančios stiklinio moder-nizmo bangos paviršiuje, bet šiemet tokia tiesmuka stiliaus imitacija jau erzina. Antra, nors ir stambaus, bet vieno pastato invazija virto trijų ne-menkų seneliokiškos architektūros pastatų ataka, kurią, aišku, norisi atremti. Beveik visi apkasų gynėjai naudoja baroko artileriją, skūsda-miesi, kad stiklinis perimetras už-dengs ar kažkaip kitaip pakenks Šv. apaštalų Pilypo ir Jokūbo bažnyčiai. Aš manau, kad ši tak-tika nėra stipri, nes paveldosaugi-nis argumentavimas, maskuojantis tikrąją pykčio priežastį (projektas negražus!), nebus rezultatyvus.

Štai dėl to – ieškant naujos gy-nybinės taktikos – man prireikė kontekstinės projekto „St. Jacob“ vizualizacijos. Ko iš jos laukiau? Norėjau įsitikinti, kad slaviškas stiklo postklasicizmas niekada ne-taps madingu vintažu ir atrodys taip pat bjauriai, kaip korėjietiški ir kiniški daugiabučių dangoraižiai, papuošti pagodų stiliaus stogais. Aš išlikimo receptorius pasitikrinu vis pasižiūrėdamas į Radviliškio cen-trinę biblioteką. Ten senas ir varga-nas tarpukario dviaukštis maždaug 2006-aisiais buvo inkrustuotas į triaukščio stiklo kubą. Tą patį „Ar-chinova“ su cariniu ligoninės kor-pusu siūlo padaryti 2018-aisiais. Po dvylikos metų Radviliškio biblio-tekos rekonstrukcinis sprendimas taip ir nesužerėjo naujos patirties galimybėmis – tai vis tebėra langų eilėmis aplipdytas senas trantas. Ir aš galiu lažintis, kad ši vintažo apstiklinimo mada nepakartos postmodernizmo architektūroje (ne dizaine) situacijos, kai ger-bėjai sunkiai, nenoriai, patys sa-vimi stebėdamiesi pradeda lėtai

džiaugtis nefunkcionaliomis ar-komis, laisvai stovinčiomis ko-lonomis ir mėlynų rėmų stikli-niais erkeriais. Kauno stiklainis, Radviliškio biblioteka ir šimtai panašių kitų rekonstrukcijų jau tapo nemaloniu epizodu archi-tektūros istorijoje, be stiliaus at-gimimo perspektyvos, kaip ir 9-o dešimtmečio šukuosenos, Rusijos

lipdyti po puošybiškumo uždrau-dimo 1954-aisiais. Toks pats likimas ištiko ir Džovano Rippos Mokslo darbuotojų namus, aspirantų ben-drabutį šalia Lukiškių kalėjimo ir Nacionalinę Martyno Mažvydo biblioteką. Be abejo, aukščiausias architektūrinės depresijos laipsnis pasiekiamas aikštėje priešais Seimo bendrabutį. Pastačius joje antrinio

Projektų rengėjų vizualizacija „Šv. Jokūbo kompleksas“

imperijos plytų barokas ar kom-piuteriniai staliukai iš 2000-ųjų. Liudo padarytas paveikslukas nieko panašaus nepateikė, bet buvo labai naudingas – žiūrėdamas į jį aš supratau, kad projektas „St. Ja-cob“ turi tapti realybe ir organiškai įsilieti į Goštauto gatvės (ir kran-tinės) pasakojimą. Visi žino, kad šita gatvė yra populiaraus archi-tektūrinio tako Nr. 15 „Imperinio skurdo ir depresijos ženklai: nuo Žaliojo tilto iki Seimo“ maršruto* dalis. Verta pacituoti tako Nr. 15 aprašymo dalį: „...nepavykusios imperijos dizaino inkarais galima pavadinti knechtus, įmūrytus Ža-liojo tilto grantinėse krantinėse. Kokių laivų tikėjosi sulaukti jų projektuotojai? Skurdo imperijos ženklais tampa ir nelaimingiems reemigrantams pastatyti stalinis-tinio ampyro stiliaus daugiabučiai be ampyro elementų – jų neleista

turinio sovietinio baroko skulptūrą „Žinia“, 15-as maršrutas galutinai tapo Vilniaus architektūros istori-jos dugno iliustracija.“

Būsimasis „St. Jacob“ su įstiklinta carine trobele ir senoviniais šoni-niais stiklo flygeliais tobulai užda-rys vienintelę likusią disponuojan-čią perimetro angą ir nė trupučio nepažeis krantinės architektūrinės tradicijos – būtent čia statyti pas-tatus, pasenusius jau projektavimo etape. Vieną akimirką net pasigai-lėjau, kad krantinėje nebeliks tokių dėkingų erdvių depresijos drausti-niui tobulinti, bet prisiminiau aikštę šalia „Circle K“ degalinės ir Seimo – Vilnius dar turi vietos iššūkiams realizuoti.

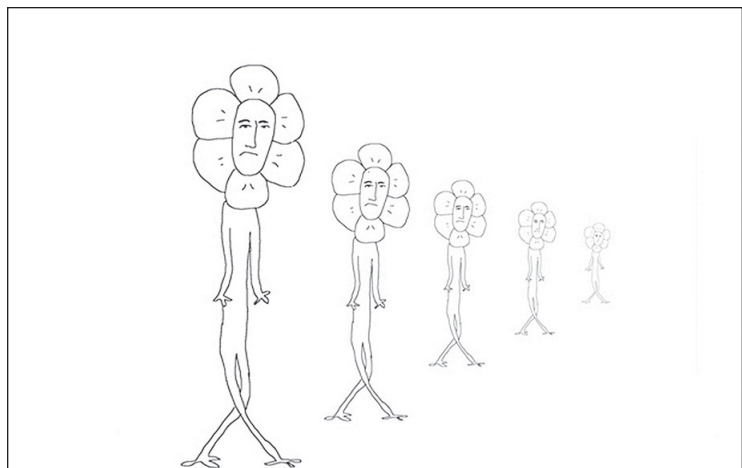
* Smalsuolius, kurie puls ieškoti kitų marš-rutų, privalau perspėti – tai irgi tėra gali-mos realybės vizualizacija.

Anonsas

Dailės mokymo ir kūrimo strategijos parodoje „Šakotas“

Vilniaus dailės akademijos parodų salėse „Titanikas“ (Maironio g. 3, Vilnius) atidaryta Vilniaus Justino Vienožinskio dailės mokyklos mo-kytojų ir mokinių kūrybos paroda „Šakotas“, skirta 60 metų mokyklos veiklos jubiliejui paminėti.

Parodos atspirties tašku tapo vaikų pamėgto ir siurrealistų itin propaguoto kolektyvinio žaidimo „le cadavre exquis“ principas: ant popieriaus skiautės nupie-šiama kūno dalis, popierius su

Agota Staliulionytė, kadras iš videoklipo „Aš – gėlė“. 2017 m.

piešiniu užlenkiamas ir perduo-damas tęsti kitam. Niekas nežino, kaip atrodys kelių žmonių pieštas

„kūnas“, išlanksčius popierių, kur nuves kiekvieno žaidimo dalyvio vaizduotė...

Parodoje pristatomas specialiai suburtas dešimties kūrybinių gru-pių projektas, kuriam vykstant taip pat gimė netikėti, į visas puses iš-sisakojantys kūrybiniai impulsai ir idėjos. Žinomi šiuolaikiniai Lietu-vos menininkai, dirbantys peda-goginį darbą, čia dėlioja kūrybinę mozaiką kartu su savo mokiniais. Parodoje norima perteikti įvai-rialypį mokytojo ir mokinio ben-dradarbiavimą, neišryškinant nei vieno, nei kito viršenybės kūrybi-niame procese.

Koncentruojantis į mokyklos veiklos dabartį, pristatomi šiuo metu kartu kuriantys jos mokiniai ir mokytojai. Projekte pabrėžiami komunikaciniai edukacijos aspek-tai ir kūrybinio proceso žaismė,

stengiantis jaunuosius kūrėjus kuo anksčiau įtraukti į Lietuvos meno lauką ir modeliuoti tolimesnę šiuo-laikinės meno mokyklos viziją.

Projekto kuratorė – Kristina In-čiūraitė. Parodos dalyviai: Arūnas Gudaitis, Kristina Inčiūraitė, Dona-tas Jankauskas (Duonis), Linas Ju-sionis, Džiugas Katinas, Linas Lian-dzbergis, Aurelija Maknytė, Tomas Martišauskis, Audrius Novickas, Bi-rutė Zokaitytė su savo mokiniais.

Paroda veikia iki balandžio 15 dienos. Projekto organizatorius – Vilniaus Justino Vienožinskio dailės mokykla, projekto partneris – Vil-niaus dailės akademija.

RENGĖJŲ INF.

Visureigė fotografija

Geistės Marijos Kinčinaitytės ir Louise’os Oates paroda „Gyliai, pjūviai, grūdėtumas“

AGNĖ NARUŠYTĖ

Marso kalvos. Islandijos lavos laukai. Meksikos džiunglės. Čilės kasyklų gelmės. Olos ir ertmės, į kurių tamsą kišami zondai su miniatiūrine kameros akute. Tarpplanetinio erdvėlaivio atskraidintas marsaeigis nuo kalvos viršūnės fotografuoja lygumą, kad Žemėje likę tyrinėtojai galėtų numatyti jo judėjimą. Aparato atlikta spektrinė analizė padės nustatyti planetos mineralų sudėtį. Jis ieškos vandens pėdsakų – ieškos galimybės čia įsivaizduoti žmogų. Bent jau praelyje. Džiunglėse vandens yra dabar, bet jau nesunku čia įsivaizduoti dykumą – Sachara apie tai nuolat primena. O kasyklose randamos sunykusių praeities peizažų nuosėdos.

Visos šios fotografijų reprezentuojamos vietos priklauso tai pačiai kosminių procesų grandinei, kurioje žmogaus buvimas praleistas kaip trumpas blykstelėjimas ekrane. Bet jis ten yra, tas blyksnis, tarsi nei iš šio, nei iš to perrėžęs vaizdą – tai stebėtojo pėdsakas, įsiveržimas iš kitos erdvėlaikio vietos. Vaizdas-paveikslas yra žvilgsnio suprojektuota membrana, kurią virpina įtampų tarp matomo ir nematomo, žinomo ir nežinomo, rodomo ir nulepiamo kuriamos srovės ir sūkuriai. Fotoaparatas tarsi gali apsieiti be žvilgsnio. Jis gali skristi į kitas planetas nebijodamas šviesmečių vienatvės. Ir gaminti „nežmogiškus“ vaizdus. Bet vis tiek jų atsiradimo priežastis – mūsų noras suprasti visatą, perskaityti jos istoriją – laiko istoriją.

Kaip tyčia Londono universitetus baigusį Geistės Marijos Kinčinaitytės ir Louise’os Oates paroda „Gyliai, pjūviai, grūdėtumas“ atsidarė tą pačią dieną, kai mirė britų fizikas, kosmologas Stephenas Hawkingas. „Trumpa laiko istorija“ yra jo garsiausia knyga, kurią daug kas pirkto, bet mažai kas perskaitė (neperskaičiusiems jis vėliau parašė „Trumpesnę laiko istoriją“). Nelen-gva suvokti laiko dėsnius, tokius tolimus kasdienei žmogaus patirčiai, juolab kai visa tai aiškinama skaičių, formulių, lygčių abstrakcijomis. Ypač kai skaitymas reikalauja įsivaizduoti „metą“, kai nebuvo nei laiko, nei erdvės – nei ertmės (nei *cameros obscuros*).

Kosmologo mirties ir parodos atidarymo sutapimas buvo atsitiktinis ir menininkėms galbūt visai nerūpėjo kosminiai masteliai. Į žaibo formą sulankstytame katalogėlyje jų pakviesta autorė Lisa Stein aiškinasi, kur slypi skaitmeninės fotografijos materialumas. Ji narsto amerikiečių menotyrininko Jameso Elkinso diskusiją su prancūzų filosofu Roland’u Barthes’u ir pritaria Elkinso minčiai, jog nedera žvelgti

kiaurai fotografiją – tiesiai į „turinį“, tiesiai į kūną, kurio Barthes’as geidžia gyvo, esančio čia ir atviro ateičiai. Elkinsui įdomesnė pati fotografijos materija, jos popierius, jos paviršius, kurio jis „neperskaito“, tad ir liaujasi mąstyti *apie* atvaizdą, imasi „mąstyti *su* atvaizdu“, apie tai, ką atvaizdas „daro“.

Dabartinis „virtualus“, lyg ir bekūnis, lyg ir nemedžiaginis atvaizdas „daro“ daug – ne tik leidžia „kalbėtis vaizdais“, bet ir baigia suvalgyti mūsų planetą. Kaip pabrėžia Lisa Stein (remdamasi Joanna Zy-linska ir Jussi Parikka), jo švytėjimą reikia gausiai maitinti mineralais: „skaitmeninių kamerų spausdintinėse plokštėse yra aukso, sidabro ir netauriųjų metalų – aliuminio ir vario; vaizdo jutiklių ir atminties kortelių mikroschemos pagamintos daugiausia iš silikono – pagrindinio smėlio komponento“, o kur dar „šviesolaidinės optikos kabeliai, palydovai, antenos ir maršrutizatoriai“? Visa tai tenka kasti iš žemės, o (dažniausiai nuodingas) atliekas vėl jai atiduoti. Jau prieš penkerius metus skaitmeninės fotografijos teoretikas Martinas Listeris išpra-našavo, kuo baigsis beatodairiškas fotovartojimas: „Tas „tikrovės (*the real*) praradimas“ čia įgyja naują prasmę. Šįkart ant kortos pastatyta daugiau nei semiotinė lygtis; gali būti prarasta būtent tikrovė pačia materialiausia ir fizine prasme.“ (*The Photographic Image in Digital Culture*, 2-as leidimas, Routledge, 2013, p. 2).

Tiesa, Lisa Stein tokio radikalaus klausimo nekelia. Jai įdomennis pats fotografijos ryšys su „materialių resursų gavybos procesais“ bei kitų teritorijų ar net planetų pasisavinimu. Jai rūpi, kaip visa tai veikia mūsų savivoką – savęs kaip žvilgsnio subjektų ir fizinių kūnų. Regis, apie tai kalba ir parodos autorės. Jos eksponuoja paglamžyto ir tvarkingai pribaksnoto paviršiaus (popieriaus?) fotografijas. Atvaizde pranykus fotopopieriaus medžiagiškumui atrodo, kad ant sienos matome įrėmintus devynis paties paglamžyto popieriaus lakštus. Šalia eksponuojama vario plokštelė (kaip pagrindas dagerotipui?), kurioje blankiai atsispindi tarsi galerijos erdvė, tarsi aš, bet ryškesni yra čiupinėjusių pirštų atspaudai (kažkieno buvimo čia „fotofirodymai“). Tuščios Islandijos dykynės, jų įstrižos klostės ir kauburiuotos gelmės nufotografuotos lyg būtų Marso laukai. Bet videofilme kamera! abejingai sukiojantis į kairę ir į dešinę matosi, kad tame peizaže virpa viena kita žolėlė, vadinasi, ne Marsas. Nes kai kuriose fotografijose turbūt Marsas, ne Islandija – nespalvotame atspaude raudonieji smėlynai bus panašiai juostelėję. O minkšta debesų – garų prisotinto

oro – nuotraukėlė, įsiterpusi tarp naktinio ir dieninio peizažų, piešia neaiškių pavidalą – tarsi mano, tarsi ne mano atspindžio anoje vario plokštelėje „pozityvią“ kopiją.

Suprantu, kad čia fotografija šaiposi iš savo neįgalumo – gaudyti tik tai, ką atspindi paviršiai. O mums juk rūpi, kas viduje – kaulai ir raumenys, augliai, bakterijos, kvantai, klastingos mintys, socialinės struktūros ir taisyklės, dėsniai ir filosofinės idėjos. Todėl menininkės iškabina ir kasyklų fotografijas – kaip ironišką „vidaus“ tyrinėjimo, noro sužinoti, pamatyti, kas paslėpta, komentarą. Tamsoje rodoma skaidrė, kurioje užfiksuotas grėžinys – o jai eksponuoti reikalingas aparatas

Geistė Marija Kinčinaitytė, Louise Oates, „Gyliai, pjūviai, grūdėtumas“, parodos vaizdas. 2018 m.

papildo vaizdą mechaniniu garsu. Kai kurios ertmės primena vidinės ausies kanalą, kuriuo galėtum patekti į Žemės smegenis. Keturi akmenys su horizontaliomis įpjovomis yra stebėjimo punktai ar paleolito suvirintojų šalmai, pro kurių angas jie mato nežinomos planetos paviršių – atitinkamo formato, kybantį šalia.

Nežmogiškam žvilgsniui vėlgi prieinamas tiktai kasyklų vidaus paviršius, o juodos angos neišduoda savo paslapčių. Kad ir kaip išryškintum detales, kad ir kaip ilgai į jas žiūrėtum – „vidus“ fotografijoje visada bus tik fikcija ar konotacija, geidžiama fotografo ir žiūrovo. Bet kai fotografuoja marsaeigis, kai nėra (ar „nėra“) žmogaus akies, gal turėtume ir tematyti tą paviršių? Vienas paviršius nesiskirtų nuo kito – egzistenciškai, semantiškai, nes aparato akiai – vis vien. Ji abejingai žiūri (ar „žiūri“) į džiunglėse susiraizgiusias šakas ir šaknis, saulę užstojančius lapus, į paglamžytą popierių. Galbūt ši paroda tuo ir įdomi, kad leidžia mums pasisavinti tą abejingą aparato žvilgsnį ir pamatyti Žemę pačios fotografijos „akimis“.

Ką ten įdomi – kelianti egzistencinį šiurpulį. Čia matau ne Marsą, ne Islandiją, ne Meksiką ir ne Čilę, o kaip atrodytų Žemė, jei joje nebūtų žmogaus. Kaip ji atrodė, kol dar nebuvo tų tikrinių vardų, ir kaip ji atrodytų, kai jie dings. Kaip atrodo pačios Žemės laikas, kuriame gyvybė yra tik blykstelėjimas, o mes – kvantinis atsitiktinumas. Įtariu, kad būtent noras tai pamatyti – įsivaizduoti save žvelgiant beasmenės ir amžinos visatos akimis – mus veja į kalnus, į dykumas, į jūras. Nors dabar nėra to nebereikia – panorėjus galima internete prisižiūrėti „žmogaus nepaliestos“ Žemės vaizdų, prisiklaidžioti po jos istoriją iki soties. Tikriausiai jaudina ir

daugiaprasmė, galinti išsprogdinti naujas fikcijų visatas. Kaip ta s dabriškai švytinti palapinė, lyg sraigė šliaužianti smėlynais, galbūt į kalną, kurio fotografija kybo greta, bet ir atkartojanti jo siluetą tarsi mėnesienoje. Kieno ji? Kažkodėl pagalvoju apie intergalaktinius tyrinėtojus, atskridusius į tuščią Žemę ieškoti naudingų mineralų ar gyvybės pėdsakų – tik nežinia, ar prieš mums atsirandant, ar jau išnykus. Ir kas pametė tą griežtai susuktą spiralę – mes ar jie? Kas paliko grėžinį nugludintais kraštais? Tiek to, užteks svaičioti. Matau vertikalius šviesos blyksnius, iš kurių turėčiau iššifruoti fotografijos paviršių, o gal „gličą“ ekrane, o gal

kitos dimensijos emanaciją, kaip ta kaukolė, Hanso Holbeino jauneseiniojo nutapyta iš kitos perspektyvos priešais savo reikšmingumu tikinčius „Ambadorius“ (1533). Ši aliuzija galbūt man ir įsodina į Marso peizažus žmogišką *memento mori*.

Fotografijos pasjansas Kinčinaitytės ir Oates parodoje sudėliotas tiksliai – paviršiaus tezę paneigia gelmės antitezė, kurią pačią demaskuoja šviesulių pjūviai ir negyvi fotomedžiagų paviršiai, o šiems gyvybę skolina fotosinteze nuolat užsiimantys augalai. Reikšmės čia cirkuliuoja tarsi uždaroje ženklų ekosistemoje, kur savo vietą randa ir fotografija – kartais kaip visų ryjama, kartais kaip visa ryjanti (ne) gyvybės rūšis. O aš mėginu nuo jos pabėgti tekstu, į laikraščio puslapius, kol dar galima. Kada nors ir jie išnyks.

Paroda veikia iki balandžio 7 d.

„Prospekt“ galerija

(Gedimino pr. 43, Vilnius)

Dirba antradieniais–penktadieniais 12–18 val.,

šeštadieniais 12–16 val.

„Nuoširdus lietuviškas gabalas“

Iš „Kino pavasario“ dienoraščio

ŽIVILĖ PIPINYTĖ

Lietuviškų trumpo metražo filmų premjerų vakarą pradėjo Prezidentės Dalia Grybauskaitės vaizdo klipas – kreipimasis į „Kino pavasario“ žiūrovus, skatinantis žiūrėti festivalio filmus. Jį palydėjo plojimai salėje. Prezidentės tonas žiūrovus, matyt, įkvėpė, nes panašių plojimų sulaukė ir visi vakaro filmai.

Animacinio filmo „Šviesa“ autorius Gediminas Šiaulys prisipažino, kad filmą sukurti jį įkvėpė „nuoširdus lietuviškas gabalas“. Taip jis pavadino Kęstučio Navako eilėraščių, kuris, virtęs Vytauto Leistrumo daina, ir tapo jo filmo pagrindu. Eilėraščio žodžius buvo sunku suprasti – taisyklinga dikcija šiais laikais negali pasigirti net profesionalūs aktoriai, ką jau kalbėti apie vaikus. Tačiau lietuvių kine dabar vis dažniau linkstama įsiklausyti į autorių intencijas ar intonacijas, o ne vertinti rezultatą. Todėl visais požiūriais dramaturgiškai neįgali ir eklektiška „Šviesa“ (pagrindinis filmo veikėjas – „Šviesos“ leidyklos prekės ženklas – plastilininis mokinukas panyra į pieštinius Lietuvos istorijos debesis, susikauna su kirilica ir net sutinka lytį pakeitusius M.K. Čiurlionio karalius) taip pat buvo sutikta plojimais, nes juk kataloge parašyta, kad tai „odė Lietuvai, skirta pagerbti gimtąją kalbą“.

Tačiau įsiminė Lauryno Bareišos „Pirtis“ – subtilus ir nevienprasmiškas šiuolaikinių paauglių portretas, nors nė prie vieno iš gausių veikėjų

„Gyvatė“

kamera taip ir nepriartėja. Tiesiog iš toli stebime į vakarėlį išsinuomotoje varganoje pirtyje daugiabučio rūsyje susirinkusius paauglius, kurie vartoja alkoholį, šoka, bando kabinti mergaičiukes, vaizduoti patriotus (vienam berniukui kažkodėl vis užkliūva jo bendraamžis lenkas) ir jaustis suaugę. Skurdus pirties ir virš jos gyvenančių šeiminių namų interjeras, nešvarus sniegas, tariamas linksmumas padeda Bareišai išryškinti egzistencinį visišką nykumos jausmą. Tokia yra veikėjų tikrovė, tokios jų šventės. Kartu „Pirties“ autoriai taikliai žaidžia su išankstiniais žiūrovų nusietaikimais, nes vis lauki, kada atsitiks kažkas baisaus. Neatsitinka nieko, todėl pagrindinis, bet tikslus filmo akcentas yra pabaigoje nušvitusi pirtyje užmigusių mergaičiųukės šypsena, palydėjusi jos frazė apie tai, kokia gera yra jos „chebra“.

Titas Laucius filme „Gyvatė“, nors ir įvilktame į komedijos žanrą, taip

pat nori kalbėti apie tai, kas nematoma ir subtilu. Jauna pora – Eimantas ir Miglė – įsirenginėja nuomojamą butą. Jie kartu jau ne vienus metus, bet Miglė nori ištekti už Eimanto. Šis bijo santuokos, todėl neatsitiktinai klozete pamato gyvatę. Su ja susijusios situacijos tik paryškina abiejų veikėjų baimes ir abejones. Filmą privalumas – gyvi, beveik neliteratūriški dialogai. Pagrindinius personažus vaidinančių Gelminės Glemžaitės ir Valentino Novopolskio lūpose skambanti necenzūrinė leksika gana tiksliai perteikia ir „Gyvatės“ autorių saviironiją.

Saviironijos akivaizdžiai pristigo filmo „Nepalaidotas“ autoriams Elvinai Nevardauskaitei ir Davidui Heinemannui. Trumpo metražo kūrinių, kurio veikėja Eglė (Severija Janušauskaitė) girdi balsus (regis, tai pirmasis šizofrenijos požymis), jie nusprendė paversti filmu apie kankinantį kaltės

jausmą, prisodrintu pedofilijos motyvų, trilerio atmosferos ir siaubo. Eglė visur mato ir girdi savo mirusį tėvą (Rimantas Bagdzevičius) ir seserį, kurią dažnai sutapatina su ištikima drauge (Vilma Raubaitė). „Nepalaidotas“ – lyg mokyklinis etiudas, kuriame mokomasi kurti atmosferą, įtampą ar dirbti su aktoriais. Tačiau viena yra intencijos, o visiškai kita – rezultatas. Tai patvirtina ir netikėtai į filmo prasmį kūrimą įsibrovusi tikrovė. Ji suteikia visai kitą, nei, matyt, planuota, prasmį bei niuansų Jono Vaitkaus vaidinamam personažui – teatro režisieriui, kuris repetuoja skaudžią sceną su paaugle.

Gaila, kad trumpametražių lietuviškų filmų programoje (jos sudarymo principas liko neaiškus) atsidūrė tik vienas dokumentinis filmas – Jevgenijaus Tichonovo „Vytis“. Iš pradžių režisierius leidžia

ramiai išsižiūrėti į „veiksmo“ vietą: bažnytkaimis, platūs laukai, žemės ūkio technika, neskubantys žmonės. Atrodytų, gamtos ir žmogaus harmonija, bet nespaltoti kadrai prisodrinti nerimo. Jis nuslūgs, kai atsiras proga įsiklausyti į personažų pokalbius. Iš jų netrukus taps aišku, kad tai viena iš daugybės reabilitacijos įstaigų, kur darbas ir malda turi išgydyti nuo priklausomybių. Tačiau pagrindiniam filmo veikėjui Vyčiui čia nuobodu, jis ilgisi miesto, muzikos. Jis nesikabina į gyvenimą. Deja, paprasti Vyčio ir jo nelaimės draugų monologai atmintyje neįstringa, nes jie jau daug kartų girdėti kituose kitų autorių filmuose. Matyt, Tichonovui pristigo laiko (ar noro) atskleisti, kas iš tikrųjų jam buvo svarbu pradedant kurti „Vytį“. Užteko dar vieno nuoširdaus lietuviško filmo.

„Pirtis“

„Kino pavasaris“: išsinerti iš odos

Trumpos kino recenzijos

GEDIMINAS KUKTA

„**Baugi mama**“ („*Sashishi deda*“), rež. Ana Urushadze, Gruzija, Estija

Debiutuojanti režisierė, pasakodama apie penkiasdešimtmetę Mananą, besiblaškančią tarp pareigos šeimai ir aistros rašyti knygą, tikėtina, sukelsiančią ne tik namiškių, bet ir visuomenės pasipriešinimą, organiškai sujungia žanrus ir skirtingas nuotaikas – tai ir socialinė drama apie patriarchalinę Gruzijos visuomenę bei moters vaidmenį joje (žmona privalo rūpintis šeima, kurstyti namų židinį, būti visada pasitempusi ir neišsišokti *etc.*), ir siaubo elementų turintis pasakojimas (siurrealistiniai sapno epizodai, garso takelis), ir viltinga istorija apie moters emancipaciją, kuri čia įvyksta per išsilaisvinimą

iš autoritetų įtakos lauko arba, dar kitaipariant, „nužudžius“ simbolinę Tėvo figūrą – svarbią jai ne tik kaip dukrai, bet ir kaip naujai gimstančiai rašytojai.

„**Silvana**“, rež. Mika Gustafson, Olivia Kastebring, Christina Tsiobanelis, Švedija

Patriarchatą į šipulius savo muzika skaldo ir Silvana – lietuvių ir sirų kilmės reperė iš Švedijos, kuri žavi savo drąsa ir energija, įkvepia kovoti su rasizmu, homofobija ir ksenofobija (nesvarbu, jei šis pasipriešinimas įvilktas į formalistinį *hipsterišką* drabužį), kuri sako, ką galvoja, ir elgiasi, kaip nori, – būtent jos asmenybė ir išgelbsti šiaip jau kiek padriką ir, lyg koks *milenialsas*, dėmesio į vieną sceną ar mintį neišlaikantį dokumentinį filmą.

„Baugi mama“

„**Virš galimybės ribos**“ („*Over The Limit*“), rež. Marta Prus, Lenkija, Vokietija, Suomija

Apšaukta asmeninės trenerės Aminos Zaripovos, išvadinta necenzūriniais žodžiais vyriausiosios Rusijos meninės gimnastikos trenerės Irinos Viner, atlaikiusi

tiradą keiksmažodžių ir iškentusi manipuliacijas jos emocijomis, Rio de Žaneiro olimpinėms žaidynėms besiruošianti gimnastė Margarita tik sukanda dantis ir treniruojasi toliau, tačiau tu matai, jog šis negatyvas nusėdo jos viduje ir tereikės tinkamos progos jam prasiveržti,

nesvarbu, kokia forma – nerviniu išsekimu, palūžimu ar, labai tikėtina, tokiu pačiu elgesiu jau su savo auklėtinėmis ateityje, nes, kaip rodo režisierė, tokia darbo etika, kai dėl geresnių rezultatų sportininkas

NUKELTA Į 11 PSL.

Domina, ką filmai mums padaro

Pokalbis su Jagoda Szelc

Jaunos lenkų režisierės Jagodos Szelc filmas „Bokštas. Šviesi diena“ – vienas originaliausių šiųmečio „Kino pavasario“ filmų. Tai pirmas ilgo metražo režisierės filmas. Jo premjera įvyko pernai rudenį Gdynės kino festivalyje, kuriame Szelc buvo apdovanota už geriausią debiutą ir scenarijų. Šiemet ji jau gavo prestižinį žurnalo „Polityka“ apdovanojimą („Paszport Polityki“), skiriamą jauniems menininkams, o „Bokštas. Šviesi diena“ nuolat keliauja po tarptautinius festivalius. Pateikiame režisierės interviu Januszui Wróblewskui, išspausdinto savaitiniame žurnale „Polityka“, fragmentus.

Kas esate: vaizdo menininkė, režisierė, avangardininkė?

Dabar režisuuju filmus. Esu Jagoda. Kažkam esu menininkė, o kažkam – ne. Tiziano Terzani (italų žurnalistas, keliautojas, knygų autorius – *red. past.*) gyvenimo pabaigoje susidūrė su didele problema, norėdamas atsikratyti savo žurnalistinės tapatybės. Jis buvo puikus žurnalistas, bet matė save tik per darbo prizmę. Aš norėčiau atsibusti ryte ir pasakyti sau: esu žmogus ir einu susitikti su kitais žmonėmis.

Ar režisūra – tai tik kaprizas?

Ne. Tiesiog pernelyg daug kalbama apie karjerą. Aš suvokių karjerą savęs tobulinimo kategorijomis. Jei koks nors užsiėmimas skatina mano raidą, tuoj ir užsiimsiu. Manau, tam tikra prasme nėra gerai, kai žmogus visą gyvenimą dirba tą patį darbą. Žinoma, būna išimčių, tačiau aš tikiu, kad turime konfrontuoti su naujumu visą gyvenimą.

Kokius tikslus keliate sau kaip menininkei?

Menininko pozicija man labai svarbi. Svarbiausia. Šalia, tarkime,

„primityvus“ eksperimentavimo su forma. Tai iš tikrųjų gana primityvus užsiėmimas. Dabar norėčiau, kad mano filmai atkreiptų dėmesį į tai, jog esame būtybės, kurios čia yra laikinai ir iš mūsų nieko negalima atimti, nes nieko neturime. Mane domina perprodukcijos problemos, ekologinė krizė (kuri artėja, gerbiami ponai, dideliais žingsniais, todėl siūlau įsiklausyti į tai, ką sako Noamas Chomsky). Ypač mane domina – politiniu ir religiniu lygiu – tai, kaip greitai žmonės atiduoda savo laisvę. Tai, kaip aš atiduodu savąją. Tai, kaip nemokome vaikų abejoti tikrove. O juk tai – gražiausia pamoka.

Turite omenyje ideologiją, kai viskas perteikiama supaprastintomis sąvokomis?

Turiu omenyje, kad laisva valia – tai mąstymo laisvė, kuri yra sunkesnis kelias. Apie tai Dostojevskio „Didysis inkvizitorius“. Mums sunku suprasti, ką mąstome patys, o ką pasigavome iš kitų. Man taip pat. Didžiąją laiko dalį sėdžiu ir tikrinu pati save. Mano mokytojas Lodzės kino mokykloje visada sakydavo: „Pagalvok viena, o po akimirkos pagalvok atvirkščiai.“ Dideli mokslininkai dažnai tokiu būdu ateina prie didžių atradimų. Kodėl kiekvienas iš mūsų taip nedaro? Kodėl esame pasirengę taip greitai atiduoti savo laisvę? Ir atimti ją iš kitų. Kaip ir kiekvienas žmogus Žemėje, mes su jumis gerai žinome, ką jaučiame. Tai kodėl leidžiame kam nors sakyti, kokie mūsų jausmai?

„Bokštas. Šviesi diena“ kelia seserų santykių atkūrimo temą, bet paskui virsta rėmus griauvančia filosofine ir religine metafora. Tai istorija apie tikėjimo krizę, jo praradimą?

Ne. Dvasingumas yra asmeninė patirtis. O religingumas – tai svetima patirtis. Esu už tai, kad kiekvienas turėtų savo tikėjimą ir gyventų gerbdamas svetimą.

Kas yra ir kokią funkciją atlieka paslaptingas pasakotojas, filmo pradžioje ir pabaigoje prabylantis Jūsų balsu?

Ačiū už šį klausimą. Tai aš ir mano balsas. Aš pradedu ir baigiu filmą žodžiais „dabar“ ir „jau“. Mėgstu tuos žodžius. Pavyzdžiui, niekad nesakau „filmuojame“. Patinka „dabar“, nes kviečia aktorius būti šią konkrečią akimirką. Mano žodžiai keičiasi, todėl keičiasi ir filmo pavadinimas. Kiekvienas mūsų po filmo visada pasikeičia, todėl pradžioje matome pavadinimą „Bokštas“, o pabaigoje – „Šviesi diena“. Vienas simbolizuoja seserį Mulią – materialų pasaulį, kitas Kają – reiškini. Tų pasikeitimų uždaviniai yra trys. Pirmiausia tokiu būdu primenu, kad filmas – tai tik tokia mašinėlė. Antra, kad veikėjas pasikeitė: iš vienos sesers – į kitą, iš vienos filosofijos – į kitą. Trečia, tu, būdamas žiūrovas, taip pat „jau“ esi kitas. Manęs nedomina, apie ką yra filmai. Mane domina, ką filmai mums padaro. Noriu kurti tokius filmus, kad žmonės man sakytų, ką galvoja. Tai, ką galvoju aš, jau žinau. Man patinka klausytis, kaip žmonės, pasakodami apie mano filmą, kalba apie save. Tai toks lakmuso popieriukas.

Ar jaučiatės maištininkė? Kas Jus labiausiai erzina?

Mane labai skaudina konformizmas. Gyvename manydami, kad ir toliau galime gaminti šiukšles ir dirbti mirčiai. Žmonės manęs niekuo neerzina. Norėčiau juos visus priglauti ir pasakyti: „Neturime nieko. Karstuose bagažinių nėra.

„Bokštas. Šviesi diena“

Turime tik save. Gamta yra graži. Esame laisvi.“ Yra toks gražus posakis, kad esame sielos su kūnu, o ne kūnai su sielomis.

Interviu visada pabrėžiate, kad kurdama filmą turėjote visišką kūrybinę laisvę. Ar žengdama pirmuosius žingsnius kino mokykloje taip pat nepripažinote kompromisų?

Taip, ir vis labiau nepripažįstu. Mariusz Grzegorzekas mums pasakė svarbų dalyką, kad mokykloje nesistengtume kurti vadinaujų gerų filmų. Svarbu, kad filmo šaknys būtų autentiškos. Autorinės. Aš neturiu beveik jokių ambicijų. Apskritai manau, kad viskas, kas gadina pasaulį, kyla būtent iš ambicijų (būtų galima ilgai diskutuoti... matau, kaip kreivai šypsosi keli žmonės), bet domiuosi tik autoriniu kinu. Nusijuokiau, kai po Gdynės kažkas man patarė kurti filmą, kuris surinktų tris šimtus tūkstančių žiūrovų, arba reklamą. Nesusipratimas siūlyti man kažką panašaus. Gimiau pilkoje zonoje ir noriu ten likti. Atsiprašau, bet mane domina tik menas, o ne *mainstream*.

Apie ką norėtumėte kurti filmus ateityje?

Dabar kuriu „Monumentą“ – Lodzės kino mokyklos aktorių diplominį filmą. Dar turiu du scenarijus. „Švelnus teroro balastas“ pasakoja apie plačiai suvoktą krizę ir badą, kuris, manau, yra visų mūsų ateitis. Norėčiau sukurti „Valstiečių“ („Chłopi“, 1973 m. Jano Rybkowskio filmas pagal Władysława Reymonto romaną – *red. past.*) perdirbinį. Svajoju apie tai. Bet sukurti visai kitaip, nors nepasakysiu kaip, kol nerasiu finansavimo. Tuos filmus tikrai noriu sukurti. Neturiu avarinių scenarijų. Man nerūpi tik režisuoti. Užsiimsiu režisūra tol, kol norėsiu pasakoti konkrečias istorijas ir jausiu, kad galiu ko nors išmokyti.

O ko bijote labiausiai? Ar lenkų kinui gresia cenzūra arba šiuolaikinės tematikos draudimas?

Labiausiai bijau, kad pradėsiu bijoti.

PARENGĖ K. R.

ATKELTA IŠ 10 PSL.

sąmoningai žeminamas ir šantažuojamas, Rusijos gimnastikos pasaulyje yra ne tik savaime suprantama, bet ir „užkrečiama“: kažkas rėkė ant Irinos, ši kadaise rėkė ant Aminos, o ši, nemačiusi kitokio darbo su gimnastėmis pavyzdžio, išsileija ant Margaritos, tiesa, vėliau nepamiršdama apkabinti ir pagirti – štai tokia yra kraštutinių lydimų aukso medalio kaina Putino žemėje.

„Žanetė: Žanos d'Ark vaikystė“ („Jeannette, l'enfance de Jeanne d'Arc“), rež. Bruno Dumont, Prancūzija

Kai tavo sąskaitoje yra „Jėzaus gyvenimas“ (Kanų „Auksinė kamera“, Jeano Vigo prizas, Europos kino akademijos geriausio debiuto apdovanojimas), „Žmogiškumas“

„Žanetė: Žanos d'Ark vaikystė“

(geriausias aktorius, aktorė ir Didysis žiuri prizas Kanuose) ir „Flandrija“ (Didysis žiuri prizas Kanuose), gali atsipalaiduoti ir tiesiog mėgautis – tai, rodos, pastaisiais metais ir daro filosofiskasis

Dumont'as, šį kartą suplakęs kokių iš, atrodytų, visiškai nederančių elementų (Orleano mergelė, poprokas, dainuojančios vienuolės, šokiai, religija), kuris, jei iki galo tavęs emociškai neveikia, gal atrodo

įtartinas, bet užtat žavi kūrėjo sugebėjimu išsinti iš odos, keistis ir į herojišką Prancūzijos istoriją pažiūrėti su humoru ir saviironija, kurių taip trūksta į lemtingus istorinius įvykius vis dažniau atsigręžiančiam lietuvių kinui, – jau dabar įsi-vaizduoju, kaip patekęs į talentingo režisieriaus rankas atrodytų miuziklas apie Emiliją Pliaterytę arba *aldmodovariškų* aistrų kupina kino burleska apie Barborą Radvilaitę.

„Vadink mane savo vardu“ („Call Me by Your Name“), rež. Luca Guadagnino, Italija, JAV, Brazilija, Prancūzija

Filmas tiesiog prašosi epiteto „nostalgiškas“, „tekstūriškas“, „jusiškas“, „tapybiškas“, „taktiliškas“, „jausmingas“, „skulptūriškas“, o jį žiūrint sąmonėje iškyla tiek italų kino klasika (pirmiausia, aišku,

Visconti ir jo „Mirtis Venecijoje“), tiek scenarijų parašiusio Jameso Ivory filmų autentika („Morisas“, „Kambarys su vaizdu“), nesvarbu, jog pastarasis pasakojo apie karalienės Viktorijos epochos pabaigos Angliją, o „Vadink mane savo vardu“ nukelia į XX a. 9-ojo dešimtmečio pradžios Šiaurės Italiją, – Guadagnino, kaip dalyje savo filmų ir Ivory, pirmiausia kalba ne apie meilę, bet apie aistrą (žmogui, bet labiau gyvenimui), o dar konkrečiau – apie jauno žmogaus jausmų ugdymą, kuris kitiems šiuolaikiams režisieriams kažkodėl atrodo nebeįdomus arba kurį jie rodo pasitelkę pernelyg sutirštintas emocijas, desperaciją ir tragizmą (dabartinės *coming-of-age* ir LGBTQ tematikos dramos), – visa tai, ką Guadagnino stebuklingai aplenkia.

Ar keisti zoologijos sodo gyventojus?

Krėsle prie televizoriaus

...Ramus miestelis Ramiojo vandenyno pakrantėje. Viename name atsiskyrę nuo pasaulio gyvena keturi kunigai ir vienuolė Monika. Vienintelė jų pramoga – šunų lenktynės. Ramų gyvenimą sudrumsčia naujai atvykusio kunigo savižudybė – jis negalėjo pakelti kaltinimų, kuriais miestelyje švaistosi valkata. Tada namuose pasirodo Vatikano pasiuntinys tėvas Garsija – jis turi atlikti tyrimą arba, tiksliau, numalšinti kylantį skandalą. Tačiau kartu su juo pasibaigia ir įnamių idilė. „Klubas“ vis labiau virsta niūriu, tamsiu filmu, kurio kadrus užpildo Arvo Pärto muzika.

Gal ką nuvilsiu: Čilės režisieriaus Pablo Larraino (pernai „Kino pavasaris“ rodė jo „Nerudą“) 2015 m. Berlyne apdovanotas **„Klubas“ (LRT Kultūra, 28 d. 23.15)** – ne trileris ir ne detektyvas. Tai filmas, kuriame Larrainas kaltina Katalikų bažnyčią, slepiančią savo tarnų nusikaltimus. Filmo veikėjai – nusikaltę kunigai. Jie turi atgailauti už nuodėmes ir nusikaltimus (pedofiliją, nelegalaus įvaikinimo organizavimą ir pan.), bet iš tikrųjų atsidūrė taip toli tik todėl, kad nebadytų akių žiniasklaidai ar aukų artimiesiems. Larrainas nekuria ir publicistinio filmo. Jis neteisina savo veikėjų, bet ir nepaverčia jų pabaisomis, juolab kad žvilgsnio perspektyvą šiek tiek pakeičia ir Vatikano pasiuntinys.

Viename interviu Larrainas aiškino, kad filmo sumanymas gimė, kai apsilankęs reklaminius

paveikslėlius primenančiuose Vokietijos kongregacijos „Schoenstatt“ namuose jis pamatė Čilės arkivyskupą, kuris buvo apkaltintas mažamečių tvirkiniu. Joks teismas nevyko, kunigas dingo ir niekas nežinojo, kur jis. Ir staiga Larrainas jį sutiko besimėgaujantį ramiu gyvenimu tarp gražių peizažų. Tada režisierius pradėjo ieškoti informacijos apie panašius žmones ir sužinojo, kad tokių namų yra visame pasaulyje. Tik mes apie juos nežinome.

Charlotte’s Bronte romanas „Džeinė Eir“ – iš tų knygų, su kuriomis užaugo ne viena moterų karta. Pasirodęs 1847 m., XX a. romanas ne kartą buvo ekranizuotas. Paprastai režisieriai stengiasi paimti tuos žinomo kūrinio motyvus ir idėjas, kurie jiems atrodo aktualiausi. Dabar, kai bestselerių sąrašų viršuje puikuoja moterų rašytojų knygos, o feministinė leksika įsigali net moterų žurnaluose ir kino apdovanojimų ceremonijos virsta moterų galios demonstracija, **„Džeinė Eir“** akcentuos panašias idėjas. Amerikiečių režisierius Cary Fukunaga savo filme (**LRT, 25 d. 21.15**) laiko dvasią perteikė tiksliai. Kitas klausimas, kaip pavyko perteikti knygos ištarmę. Neprireikė net poros valandų, kad į filmą patektų viskas: siaubinga vaikystė prieglaudoje, sėkminga guvernantės karjera niūriuose rūmuose, Džeinės meilė paslaptinajam Ročesteriui ir neįvykusios jų vedybos, vienatvė

„Pagrok man „Miglą“

kaimo mokykloje ir finalinis bučiny. Fukunaga pasitelkia žiūrovų mėgstamus gotikinio trilerio elementus – daug tamsos ir netikėtas montažines sandūras, epocha perteikiama tiksliais detalėmis. Mia Wasikowska yra tokia Džeinė Eir, kokia bus priimtina šiuolaikinei paauglei. Jos Džeinė ryžtingai gina savo teisę į dvasinę nepriklausomybę ir saviraišką, nesirengia būti tik mylimo vyro priedėlis, tiki meile bei vyro ir moters lygybe. Ji taip pat nėra linkusi pateisinti socialinės nelygybės. Aktorei pavyko perteikti merginos dvasios tvirtybę, kuri ir sužavėjo aristokratą Ročesterį, vaidinamą Michaelo Fassbenderio.

Pavargus nuo šiuolaikinio kino, geriausias vaistas yra klasika, todėl siūlau prisiminti kelis gana

gerai pamirštus filmus. Vienas tokių – Clinto Eastwoodo **„Pagrok man „Miglą“ (LRT Kultūra, 24 d. 21.30)**. 1971-ieji Eastwoodui buvo ypatingi: jis suvaidino vieną svarbiausių savo vaidmenų Dono Siegelio filme „Purvinasis Haris“ ir debiutavo kaip režisierius.

Per dvidešimt vieną dieną gimtajame Karmelio miestelyje nufilmavęs „Pagrok man „Miglą“, Eastwoodas įrodė, kad yra talentingas režisierius. Šiame filme jis taip pat atlieka ir pagrindinį radijo laidų vedėjo Garverio vaidmenį. Jau kurį laiką šiam skambina paslaptinga gerbėja Ivlin. Galiausiai jie susitinka. Romanas netruks ilgai, bet mergina nori tapti Garverio gyvenimo dalimi, o kai supras, kad tai neįmanoma, užsinorės jo mirties.

1988 m. pasirodęs Mike’o Nicholso **„Biloksio bliuzas“ (LRT Kultūra, 26 d. 22.15)** – amerikiečių dramaturgo Neilo Simono autobiografinės trilogijos ekranizacija. Filmas perkels į 1945-uosius, kai į kareivines traukiniu keliauja Judžinas (Matthew Broderick) ir dar keli jo draugai. Jie pateks į seržanto psichopato Tumio (Christopher Walken) rankas, patirs pažeminimą, alkį, kovos dėl išlikimo, bet Nicholsas buvo iš tų režisierių, kurių filmuose skausmas neatsiejamas nuo humoro, o nostalgijai visada antrina ironija.

Bijau, kad aktualiai nuskambės Fredo Schepisi ir Roberto Youngo 1997 m. komedija **„Aršūs padarai“ (LRT, 24 d. 23.10)**. Jos veikėjas magnatas Rodas nusiperka bankrutuojantį Londono zoologijos sodą ir pritaikęs rinkodarą tikisi jį paversti pelningu. Naujasis valdytojas, buvęs policininkas Rolas (John Cleese), mano, kad užtenka mažus ir malonius žvėrelius pakeisti agresyviais plėšrūnais, kurie tą agresyvumą demonstruos susirinkusiems lankytojams.

Stebėdamas lietuvių politikus ir jų kovas vis dažniau pagalvoju, kaip mums stinga lietuviškų „Monty Python“ (Cleese buvo vienas iš jų). Jie parodytų, kas iš tikrųjų čia vyksta, nes žiūrėti į Seimo ar Vyriausybės narius, kurie, regis, mąsto panašiai kaip Rolas, jau nebėra jėgų.

Jūsų –
JONAS ŪBIS

Politika, maištas ir jausmai

Mačiau „Kino pavasaryje“

ILONA VITKAUSKAITĖ

Robino Campillo **„120 dūžių per minutę“** pasakoja apie Paryžiaus „ACT UP“ judėjimą, kovojusį su visuomenės, valdžios organų ir farmacijos koncernų abejingumu AIDS epidemijos akivaizdoje 10-ojo dešimtmečio pradžioje. Tai filmas apie žmones, kurie sąmoningai politiką patyrė pirmuoju asmeniu. Režisierius sėkmingai sujungia tai, kas labiausiai gali žavėti kine (bent jau mane), – politiškumą, maištą, poeziją ir, žinoma, jaudinančią meilės istoriją. Ko verti kad ir kraujo spalva nudažytos upės vaizdai arba itin jautriai nufilmuotos sekso scenos (iki jų tautos švietėjų sekso klausimais nusprendusiam tapti Audriui Juzėnui – šviesmečiai). Campillo puikiai žongliruoja politinių veiksmų (akcijų, eitynių, susirinkimų) scenomis, kurios dažniausiai be galo gyvos, konfliktiškos, o operatorės Jeanne Lapoirie kamera

tampa ne tiek stebėtoja, kiek aktyvia jų dalyve, ir intymiomis scenomis. „120 dūžių per minutę“ pasižymi ne tik sklandžiu montažu, įtraukiančiu ritmu, preciziškomis mizanscenomis, bet ir nepriekaištingais aktorių darbais. Neturiu filmui jokių priekaištų, jis tik žavi. Net suteikia vilčių, kad politinis kinas, tegu ir pasakojantis apie politinio aktyvizmo praeitį, turi ateitį.

Samuelio Maozo **„Fokstrotas“** prasideda kaip šeimos, kurią sukrėtė šiurpinanti žinia apie sūnaus mirtį atliekant karo tarnybą (kaip žinome, Izraelyje ją turi atlikti visi jaunuoliai), drama. Ją įrėmina ekspresionistinė, net, sakyčiau, pabrėžtinai teatrališka scenografija, kamerų rakursai. Tačiau neilgai trukus filmas perauga į fantasmagorišką satyrą, o tada vėl grįžta į išeities tašką. Nors „Fokstrot“ forma gali atrodyti barokiška, išties įdomu stebėti, kaip vienas stilius keičia kitą, o žiūrovai nuolat verčiami keisti lūkesčių kryptį. Žinoma, beveik kiekviena

scena ar dialogas gali būti interpretuojami kaip metafora ir militaristinės Izraelio valstybės vidaus politikos kritika. Vieno jaunuolio lūpomis net nuskamba klausimas: „Su kuo kariaujama? Koks tikslas?“

Samuelis Maozas – antrosios kartos, išgyvenusios Holokaustą, atstovas, dalyvavęs Libano kare. Todėl, žinoma, „Fokstrotas“ yra be galo asmeniškias. Maozas ne tik tarantiniškai abejoja Holokausto atminties šventumu, bet ir kalba apie tai, kaip trauminė praeitis veikia šalies ir individo dabartį, kaip ji sukuria paranojišką, smurtinę įtampą, kuriai tvyrant kiekvienas jaučiasi palietas katastrofos, o šalis smenga į purvą (sakiau, kad filme viskas labai metaforiškai).

Viename interviu režisierius sakė, kad Izraelis pilnas tokių traumą patyrusių žmonių kaip pagrindinis filmo personažas Michaelis (vaidmenį nepakartojamai kuria aktorius Lioras Ashkenazi) – Maozo kartos atstovas.

„Mes negalėjome niekuo skųstis savo tėvams ar mokytojams, kurie, tiesą sakant, nebuvo labai stabilios psichikos. Jeigu mokyklos laikais gaudavau, pavyzdžiui, septynis iš matematikos, mano mama sakydavo: „Ar dėl to aš išgyvenau Holokaustą? Dėl septyneto iš matematikos?“ – vaikystę prisimena Maozas. Taip pat jis sako, kad net grįžus iš karo skųstis buvo nepriimtina, todėl emocijos buvo slopinamos ir taip jie tapo papildoma aukų karta – tai nesibaigiantis trauminis ratas, kaip fokstrote, kuriame visada grįžtama į pradžios tašką.

Mouly Surya **„Žudikė Marlina. Keturių veiksmų istorija“** – tai, be jokių abejonių, Quintino Tarantino „Nužudyti Bilą“ įkvėptas filmas. Tačiau negali sakyti, kad režisierė akiai cituoja šiuolaikinio, postmodernaus kino korifėjų. Laisvai interpretuojamai vesterno schemai, kuri, regis, nepraranda aktualumo kalbant apie istorinę, socialinę neteisę (čia įsirašo ir „Kino pavasaryje“

„Žudikė Marlina. Keturių veiksmų istorija“

rodomo Warwicko Thorntono filmas „Nuostabi šalis“, kalbantis apie Australijos kolonizavimą ir siaubingą elgesį su aborigenais), režisierė pritaiko Indonezijos kultūrai būdingą ritmą ir pasaulėjautą, todėl filme atsiranda ir siurrealistinių motyvų. Gražuolė našlė gyvena atokioje Indonezijos saloje. Salos vyrai nusprendžia pasinaudoti Marlinos sutuoktinio mirtimi, apvogti jos namus, o Marlina išprievartauti. Regis, tai įprastas ritualas patriarchalinėje Sumbos saloje. Tačiau Marlina nusprendžia tam pasipriešinti, jai į pagalbą stoja ir kitos salos moterys.

Penki savaitės tekstai

ILONA VITKAUSKAITĖ

1. Tadas Friendas „The New Yorker“ rašo apie amerikiečių reperį, dainininką, rašytoją, komiką, aktorį Donaldą Gloverį, daugeliui tikriausiai geriau žinomą sceniniu pseudonimu „Childish Gambino“. Šių metų „Grammy“ apdovanojimuose jo albumas „Awaken, My Love!“ ir singlas „Redbone“ nominuotas penkiose kategorijose, 2017 m. jis taip pat pelnė „Auksinių gaublių“ ir „Emmy“ statulėlės geriausiam aktoriui (taip pat „Emmy“ už režisūrą) savo kuriamame televizijos seriale „Atlanta“, juodojoje egzistencinėje komedijoje apie juodaodžių gyvenimą. Pasak Friendo, jau nuo universiteto laikų visiems buvo aki-vaizdu, kad Gloveris bus „žvaigždė“, tačiau tikriausiai net jam pačiam nebuvo aišku, kurioje srityje. Būdamas dvidešimt trejų ir vis dar gyvendamas studentų bendrabutyje, jis pradėjo rašyti garsiam televizijos serialui „30 Rock“, po trejų metų metė šį darbą ir pradėjo vaidinti seriale „Bendruomenė“. Supratęs, kad komedija neleidžia išreikšti „liūdesio apie rasę, šlovę ir tiesiog buvimą žmogumi“, Gloveris atsisgręžė į muziką: ėmė kurti nuoširdžias dainas apie vaikystėje patirtas patyčias ir mintis apie savižudybę – visišką priešingybę perdėtam repo maskulinizmui. Neseniai aktorius paskelbė nebebūsiantis ir „Childish Gambino“. Paklaustas apie nuolatinio karjeros pokyčius, trisdešimt ketverių Gloveris atsakė, kad autentiškumas jam yra kelionė bandant suprasti save.

2. Išprovokuotas kino kritiko Davido Ehrlichio klausimo, kokie pasakutinių dvejų metų finansiškai nesėkmingi ir kritikų pasmerkti filmai gali tapti kino klasika, Richardas Brody „The New Yorker“ rašo apie tai, kas „žudo“ gerus filmus. Pasak Brody, finansinė nesėkmė būdinga visiems filmams, kurie gali pretenduoti į kino klasiką, todėl šį aspektą jis nusprendė ignoruoti. Brody įdomesnis kritikų pasmerkimo ir filmų platinimo klausimas. Pasak jo, kino kritikos demokratėjimo procesai (ja užsiima įvairiausių patirčių ir profesijų atstovai), socialinės medijos lemia, kad vienas ar kitas filmas retai sulaukia vieningo pasmerkimo cunamio. Brody mano, kad paskutinis *film maudit* yra nebent Jaredo Hesso „Džentelmenai Bronkai“ (2009), pasirodęs iki prasidedant socialinių medijų vajui. Tačiau pavojingiausias Brody atrodo filmų platinimas ir tai, kad kai kurie filmai tiesiog nepasirodo kino teatruose arba pasirodo tik trumpam. Taip pat Brody atkreipia dėmesį, kad nors dėl interneto filmų prieinamumas išaugo, jis gali tapti filmų kokybės priešu (svarbiau tampa

filmų prieinamumas, bet ne jų meninė kokybė), o nuolatinės naujų asmenybių paieškos tiek kritikus, tiek žiūrovus daro vis mažiau pakančius sudėtingiems, įžūliams ar išskirtiniams filmams.

3. Devika Girish „Film Comment“ straipsnyje „Ne iš šio pasaulio“ rašo, kad Ryano Cooglerio filmas „Juodoji pantera“ numato alternatyvią ateitį ne tik problemiškai tikrovei, bet ir žanrui, tiesdamas kelią politiškesniems ir žaismingesniems mokslinės fantastikos filmams. Dėl nuolatinio mokslinės fantastikos subžanro – superherojų filmų – šablonų pramoginis kinas prisotintas destruktijos vaizdinių, pasiskolintų dar iš Šaltojo karo metais kurtų filmų. Tačiau šie filmai funkcionuoja uždareme pastišo pasaulyje ir, nepaisant techniškai „nupoliruoto“ jų vaizdo, jie vis labiau atitrūkė nuo tikrovės aktualijų. Girish mano, kad „Juodoji pantera“ suteikia mokslinės fantastikos filmams naują kvėpavimą. Filme rodoma aktuali tikrovės refleksija, kuri netampa tik reginiu ir pasitelkusi afrofuturizmo (literatūros, muzikos, dailės ir kt. sričių judėjimo, jungiančio mokslinės fantastikos temas ir juodaodžių istorijos bei kultūros elementus) tradiciją, siūlo radikalių, naujų praeities ir ateities įsivaizdavimą.

4. Nickas Pinkertonas „Sight & Sound“ rašo apie Gretos Gerwig „Lady Bird“. Pinkertonas teigia, kad filmas gali pasigirti aukščiausio lygio aktorių darbais, bet motinos ir dukters santykiai atskleisti paviršutiniškai. Pasak jo, „Lady Bird“ (tai antras Gerwig režisuotas filmas, kartu su Joe Swanbergu ji kūrė „Naktis ir savaitgalis“) scenos neužtęstos. Tuo filmas gali priminti Gerwig kartu su gyvenimo partneriu Noah Baumbachu kurtus filmus „Frances Ha“ (2012) ir „Panelė Amerika“ (2015). „Lady Bird“ konstruojama kaip grandinė trumpų scenų – daugelis trunka minutę ar mažiau ir suteikia tik būtiniausią informaciją ar socialinę užuominą arba sukuria atmosferą prieš įvykstant kulminacijai. Ir nors scenos montuojamos

„Lady Bird“

Donald Glover

sumaniai, dėliojamos greitu tempu kaip vinjetės jos tampa monotoniškos ir net kuria išsisukinėjimo įspūdį. Pasak Pinkertono, tai nėra atsitiktinumas, nes Gerwig perne-lyg gera rašytoja, kad netyčia „ap-eitų“ dramatiškus konfliktus.

5. „The New York Times“ muzikos kritikas Anthony Tommasini kalbina Jonny Greenwoodą, sukūrusį garso takelį Paulo Thomaso Andersono filmui „Nematomas siūlas“. Kompozitorius, muzikantas, grupės „Radiohead“ narys taip pat kūrė muziką Andersono „Meistrui“ (2012) ir „Bus kraujo“ (2007). Pasak Tommasini, kupinas užuominų ir ekspresyvus Greenwoodo garso takelis, kuriame dera minimalistiniai motyvai, šiurpą keliančios harmonijos, viliojančios melodinės linijos ir įsisimelkiantys styginių instrumentų garsai, šokinėjantys tarsi be tikslo, perteikia pagrindinio filmo „Nematomas siūlas“ personažo, 6-ojo dešimtmečio Londono dizainerio Reinoldso Vudkoko, gyvenimo prabangą ir manijas. Greenwoodas, kurio muzikinis išsilavinimas apsiribojo keliomis savaitėmis universitete, sako, kad jį visada žavėjo keturi kompozitoriai – Olivier Messiaenas, Krzysztof Pendereckis, Bachas ir Vivaldi, jų įtaką galima pajusti ir „Nematomame siūle“. Tačiau kuriant filmo garso takelį svarbiausia jam buvo emocijų nuoširdumas, nes pastišas jį gąsdina.

Bibliografinės žinios

MENAS. FOTOGRAFIJA

Homo Vikšraitis : [fotoalbumas] / [Rimaldas Vikšraitis] ; [vertė Editą Gudišauskaitę and Caryl Swift]. – [Kaunas] : [Lietuvos fotomenininkų sąjungos Kauno skyrius], [2017]. – 71, [2] p., įsk. virš. : iliustr.. – ISBN 978-609-8099-22-5

Lietuvos fotografija = Lithuanian photography. – *Vilnius* : Lietuvos fotomenininkų sąjunga : Lietuvos fotomenininkų sąjungos fotografijos fondas, 2017. – 1 dėklas (3 d.). – ISSN 1648-567X

[20]17, [d.] 1 / sudarytojas Gytis Skudžinskas. – 2017. – [120] p. : iliustr.

[20]17, [d.] 2 / sudarytojas Alvydas Lukys. – 2017. – [120] p. : iliustr.

[20]17, [d. 3], Kronika / parengė Palmira Barkuvienė. – 2017. – 12 p.

Lietuvos kaimo turguose, 1968-1980 = Lithuanian rural markets, 1968-1980 : [fotoalbumas] / Aleksandras Macijauskas. – [Kaunas] : [Lietuvos fotomenininkų sąjungos Kauno skyrius], [2018]. – 170, [5] p. : iliustr.. – Tiražas 950 egz.. – ISBN 978-609-8099-23-2 (įr.)

Neramūs keliautojai = Restless riders : [fotoalbumas] / Romualdas Požerskis ; sudarytojas Tomas Pabedinskas ; [vertėjas Gytis Skudžinskas] ; [tekstų autoriai Tomas Pabedinskas, Egidija Ramanauskaitė, Romualdas Požerskis]. – [Kaunas] : Lietuvos fotomenininkų sąjungos Kauno skyrius, [2017]. – 101, [3] p. : iliustr.. – Tiražas 1000 egz.. – ISBN 978-609-8099-24-9 (įr.)

Pergalės ir pralaimėjimai = Victories and defeats : [fotoalbumas] / Romualdas Požerskis ; [vertėjas Gražina Matukevičienė] ; [tekstų autoriai Asta Valiukaitė, Audronė Meškauskaitė]. – Kaunas : Lietuvos fotomenininkų sąjungos Kauno skyrius, 2017. – 79, [1] p. : iliustr.. – Tiražas 800 egz.. – ISBN 978-609-8099-25-6 (įr.)

Prie pažįstamo pasaulio krašto = Am Rand der bekannten Welt = At the edge of the known world : [fotoalbumas] / [Rimaldas Vikšraitis]. – [Kaunas] : [Lietuvos fotomenininkų sąjungos Kauno skyrius] ; Mannheim : ZEPHYR Raum für Fotografie, [2018]. – 182, [1] p. : iliustr.. – Tiražas 800 egz.. – ISBN 978-609-8099-26-3

GROŽINĖ LITERATŪRA. LITERATŪROS MOKSLAS

Baltoji iltis : apysaka / Jack London ; iš anglų kalbos vertė Stasys Navickas. – Vilnius : Aukso pieva, 2018. – 284, [2] p.. – Tiražas 1500 egz.. – ISBN 978-609-8105-43-8 (įr.)

Brydė : [romanas] / Valdas Papievis. – Vilnius : Odilė, [2018]. – 334, [2] p.. – Tiražas 1000 egz.. – ISBN 978-609-8222-03-6

Dainos lietuvininko Žemaičiuose / Antanas Vienažindys ; sudarytoja Brigita Speičytė ; specialioji redaktorė Aurelija Tamošiūnaitė. – Vilnius : Lietuvių literatūros ir tautosakos institutas, 2017. – 109, [3] p. + 1 garso diskas (CD). – (Gyvoji poezija, ISSN 2335-7053). – ISBN 978-609-425-226-6 (įr.)

Giminės praeiksmas : [romanas] / Rafel Nadal ; [iš ispanų kalbos vertė Alma Naujokaitienė]. – Vilnius : Alma littera, 2018. – 333, [1] p.. – Tiražas 1800 egz.. – ISBN 978-609-01-3110-7 (įr.)

Iš mirusių žvaigždžių mes sudaryti : išpažintis eilėmis / Ineza Juzefa Janonė. – [Kaunas] : [Kopa], [2018]. – 98, [2] p. : iliustr.. – ISBN 978-9955-772-93-4

Jūros katedra : romanas / Ildefonso Falcones ; iš ispanų kalbos vertė Aira Nekrašaitė. – Vilnius : Alma littera, 2018. – 622, [1] p.. – (Skaitytųjų pamėgtos, ISSN 2424-3485). – Tiražas 2000 egz.. – ISBN 978-609-01-3194-7

Kertinė paraštė : kritikos ir kultūrinės publicistikos rinktinė / Kazys Bradūnas ; sudarė Gediminas Mikalaitis. – Vilnius : Lietuvių literatūros ir tautosakos institutas, 2017. – 326, [1] p., [8] iliustr. lap.. – ISBN 978-609-425-222-8 (įr.)

Kilmė : [romanas] / Dan Brown ; iš anglų kalbos vertė Bronislovas Bružas. – Kaunas : Jotema, [2018]. – 431, [1] p. : iliustr.. – Tiražas 5500 egz.. – ISBN 978-9955-13-740-5 (įr.)

Lara : nepapasakota meilės istorija, įkvėpusi „Daktarą Živagą“ / Anna Pasternak ; iš anglų kalbos vertė Dalia Paslauskienė. – Kaunas : Jotema, [2018]. – 335, [1] p., [8] iliustr. lap. : geneal. schem., žml.. – Tiražas 1000 egz.. – ISBN 978-9955-13-712-2 (įr.)

Paveikslo restauravimas : [poezijos rinktinė] / Vytautas P. Bložė ; sudarytoja Elena Baliutytė. – Vilnius : Lietuvių literatūros ir tautosakos institutas, 2017. – 311, [7] p. + 1 garso diskas (CD). – (Gyvoji poezija, ISSN 2335-7053). – ISBN 978-609-425-221-1

Raštai / Ignas Šeinius ; [Lietuvių literatūros ir tautosakos institutas]. – Vilnius : Lietuvių literatūros ir tautosakos institutas, 2001. – . – ISBN 9986-513-93-6 (įr.)

T. 5, Drama : komedijos / [parengė ir redagavo Laima Arnatkevičiūtė] ; [iš švedų kalbos vertė Alma Braškytė]. – 2017. – 348, [1] p.. – ISBN 978-609-425-225-9

Tekstų persekiojimas : esė apie rašytojus ir žmones / Giedra Radvilavičiūtė. – Vilnius : Apostrofa, 2018. – 233, [1] p. : iliustr.. – Tiražas 1400 egz.. – ISBN 978-609-8205-08-4

Trise valtimi (neskaitant šuns) : [apysaka] / Jerome K. Jerome ; iš anglų kalbos vertė Elena Kuosaitė-Jašinskienė. – Kaunas : Jotema, [2018]. – 254, [1] p.. – Tiražas 1950 egz.. – ISBN 978-9955-13-719-1 (įr.)

Užburtas kalnas : [romanas] / Thomas Mann ; iš vokiečių kalbos vertė Vytautas Petrauskas. – 2-asis patais. leid.. – Vilnius : Odilė, 2018. – 939, [5] p.. – Tiražas 1500 egz.. – ISBN 978-609-8222-02-9

Vienumos kalba : romanas / Jan-Philipp Sendker ; iš anglų kalbos vertė Danguolė Žalytė. – Vilnius : Alma littera, 2017. – 332, [3] p.. – Tiražas 1800 egz.. – ISBN 978-609-01-3119-0 (įr.)

Žmonių laimė : [romanas] / P.Z. Reizin ; iš anglų kalbos vertė Paulė Budraitė. – Kaunas : Jotema, [2018]. – 445, [2] p.. – Tiražas 2000 egz.. – ISBN 978-9955-13-741-2 (įr.)

Žolių kambarys : eilėraščių rinktinė / Vytautas V. Landsbergis. – [Vilnius] : Dominicus Lituanus, [2018]. – 183, [6] p.. – Tiražas 500 egz.. – ISBN 978-609-8227-00-0

PARENGĖ ALDONA BARODICAITĖ. REDAGAVO GRAŽINA KUBILIENĖ.
LIETUVOS NAC. M. MAŽVYDO B-KA. BIBLIOGRAFIJOS IR KNYGOTYROS CENTRAS

Parodos

VILNIUS

Nacionalinė dailės galerija

Konstitucijos pr. 22

XX a. Lietuvos dailės ekspozicija

Taktilinių reprodukcijų paroda „Blind Date“

(„Aklas pasimatymas“)

Vilniaus paveikslų galerija

Didžioji g. 4

Chodkevičių rūmų klasicistiniai interjerai

Lietuvos dailė XVI–XIX a.

Jurgio Baltrušaičio memorialiniai baldai XIX–XX a. čekų dailės paroda „Banko „Česká Spořitelna“ kolekcijos šedevrai“ Paroda „Po Italijos saule. XVIII a.–XX a. I pusės Lietuvos dailininkų kūryba“

Radvilų rūmai

Vilniaus g. 24

Europos dailė XVI–XIX a.

„Dubingių ir Biržų kunigaikščiai Radvilos“

Taikomosios dailės ir dizaino muziejus

Arsenalo g. 3A

Paroda „Vaikų pasaulis. XVIII–XX a.“

Vytauto Kasiulio dailės muziejus

A. Goštauto g. 1

Retrospektyvinė Vytauto Kasiulio kūrybos ekspozicija

Paroda „Šviesa ir erdvė, vanduo ir saulė.

Žvilgsnis į Nidos dailininkų koloniją. XIX a. pab.–XX a. I p. tapyba ir grafika iš Aleksandro Popovo (Klaipėda) rinkinio“

Lietuvos nacionalinis muziejus

Arsenalo g. 1

Senosios Lietuvos istorija XIII–XIX a.

Lietuvių liaudies menas

Kryždirbystė

iki 25 d. – Vytauto Augustino (1912–1999)

paroda „Fotografavau Lietuvą“

Arsenalo g. 3

Lietuvos archeologija

Paroda „Medalis valstybės atkūrimo šimtmečiui“

Vilniaus gynybinės sienos bastėja

Bokšto g. 20

Vilniaus gynybinės sienos istorijos ir ginkluotės ekspozicija

Naujausiųjų Lietuvos archeologijos atradimų paroda

Signatarų namai

Pilies g. 26

Ekspozicija „Lietuvos kelias į valstybingumą nuo XIX a. II p. iki 1918 m. vasario 16 d.“

Vokietijos Federacinės Respublikos užsienio reikalų ministerijos Politiniame archyve rastas 1918 m. vasario 16 d. Nutarimas dėl nepriklausomos Lietuvos valstybės atkūrimo

Kazio Varnelio namai-muziejus

Didžioji g. 26

K. Varnelio kūrybos ir kolekcijos ekspozicija

Bažnytinio paveldo muziejus

Šv. Mykolo g. 9

Paroda „Užtarėjai ir globėjai. Restauruoti paveiksłai iš Vilniaus arkivyskupijos bažnyčių“

Paroda „Siuvinėtas dangus. Vilniaus arkivyskupijos bažnyčių XV–XX a. siuvinėti liturginiai drabužiai“

VDA parodų salės „Titanikas“

Maironio g. 3

iki IV. 1 d. – Ričardo Nemeikšio paroda

„Tuštumos blizgesys“

nuo 22 d. – Vilniaus Justino Vienožinskio dailės mokyklos mokytojų ir mokinių paroda „Šakotas“ (Arūnas Gudaitis, Kristina Inčiūraitė, Donatas Jankauskas (Duonis), Linas Jusionis, Džiugas Katinas, Linas Liandzbergis, Aurelija Maknytė, Tomas Martišauskis, Audrius Novickas, Birutė Zokaitytė kartu su savo mokiniais)

VDA tekstilės galerija „Artifex“

Gaono g. 1

Indrės Liškauskaitės paroda „timidos cognoscitur“

A. ir A. Tamošaičių galerija „Židinys“

Dominikonų g. 15

Dailininkų Tamošaičių kūryba

XIX–XX a. pirmos pusės liaudies meno rinkiniai

Jūratės Mažeikaitės-Harrison ir Jeffo Harrisono (JAV) kūrinių paroda „Mistinė tikrovė – Sietlas Vilniuje“

Šiuolaikinio meno centras

Vokiečių g. 2

iki IV. 1 d. – Apichatpongo Weerasethakulo videoinstaliacijų paroda „Švytintys šešėliai“ Paroda „Paauglės bitės pašaukimas vieną vasarą“ Danielio Steegmanno Mangrané paroda „Fantomas“

Galerija „Kairė–dešinė“

Latako g. 3

iki 30 d. – Vytauto Jurkūno paroda „Litras tušo“

„Prospekto“ fotografijos galerija

Gedimino pr. 43

Geistės Marijos Kinčinaitytės ir Louise’os Oates fotografijų paroda „Gyliai, pjūviai, grūdėtumas“

Pamėnkalnio galerija

Pamėnkalnio g. 1

iki 31 d. – Ryto Jurgelio kūrybos paroda

„Šalia tylos“

Šv. Jono gatvės galerija

Šv. Jono g. 11

iki 24 d. – Kristinos Mažeikaitės tapybos paroda „Rojaus obuoliukai“

Galerija „Arka“

Aušros Vartų g. 7

Simono Skrabulio tapybos paroda „Nebaigtas paveikslas“ Alytaus menininkų paroda „Alytaus dailė. Retrospektyva“

iki 24 d. – Raimondos Jatkevičiūtės Kaspavičienės tapybos paroda „Ežero akis“

Dailininkų sąjungos galerija

Vokiečių g. 2

„Slaptosios piešiančiųjų draugijos“ paroda nuo 23 d. – tapybos paroda „Ką menininkai dirba visą dieną“

Marijos ir Jurgio Šlapelių muziejus

Pilies g. 40

iki IV. 1 d. – Vytauto Kalinausko (1928–2001) paroda „Belaukiant gimtadienio…“

AV17 galerija

Totorių g. 5

Yasmin Alt ir Kai Franzo paroda „Objekto evoliucija“

„The Rooster Gallery“

Gynėjų g. 14

iki 24 d. – grupinė paroda „The Big Picture“

Savicko paveikslų galerija

J. Basanavičiaus g. 11

nuo 30 d. – Natalijos Janekinos tapyba

Valstybinio Vilniaus Gaono žydų muziejaus Tolerancijos centras

Naugarduko g. 10/2

Paroda „Mes žiūrime į juos, jie žvelgia į mus. Rafaelis Chvolesas: vilniečių portretai 1945–1959“

Seimo rūmai

Gedimino pr. 53

iki 30 d. – paroda „Lietuvos Nepriklausomybės Akto signatarai – Laisvės aušroje“ iki 30 d. – Sauliaus Vaitiekūno darbų paroda, skirta Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo dienai iki 28 d. – Astos Fišerienės darbų paroda

„Galera“

Užupio g. 2 A

Redos Tomingas darbų paroda „Augalai, gyvūnai ir kiti žmonės“

Grafo galerija

Trakų g. 14

iki 31 d. – Babelio Mnauaro paroda „Siekis“

Rašytojų klubas

K. Sirvydo g. 6

Nijolės Vilutienės paroda „Prisilietimai“ (piešiniai, grafika) nuo 23 d. – fotomenininkės Mildos Kiaušaitės paroda „Jsižiūrėjimai“

Čiurlionio namai

Savičiaus g. 11

Arvydo Každailio paroda „Norėti – būti“

„Muzikos galerija“

Antakalnio g. 17

Grigiškių meno mokyklos paroda „Pavasario akordai“

LMA Vrublevskių biblioteka

Žygimantų g. 1

Fotografijų paroda „Senasis ir naujasis Vilnius“

Velykiniai atvirukai iš LMA Vrublevskių bibliotekos fondų ir šiuolaikiniai, sukurti dailininkės Loretos Uzdraitės Paroda „Lietuvių tautai ir valstybei: Augustinui Janulaičiui – 140“ iki 27 d. – paroda „Tibi Amor Aeterne“, skirta dailininko tapytojo, knygų iliustruotojo Konstantino Gorskio 150-osioms gimimo metinėms

„Rupert“ galerija

Vaidilutės g. 79

Laurie Kang ir Santiago Taccetti paroda

„255.155.2612“

Stasio Vainiūno namai

A. Goštauto g. 2

Alfonso Šuliausko (1938–2017) tapybos darbų ir dokumentų paroda

„Skalvijos“ kino centras

Goštauto g. 2/15

iki IV. 1 d. – Adomo Vasiliausko fotografijų paroda „Kartą Pietų Amerikoje“

„The Room“ galerija

Polocko g. 17

iki 30 d. – Inos Budrytės akvarelės darbų paroda „Dviejų juodų periodas“

KAUNAS

Nacionalinis M.K. Čiurlionio dailės muziejus

V. Putvinskio g. 55

Paroda-instaliacija-akcija „Labdariai.lt. Tarpukario dailės ir kultūros istorijos bei mecenatystės skerspjūviai“

Paroda „Sugrįžęs į šviesą. Trapaus kūrinio istorija“

M. Žilinsko dailės galerija

Nepriklausomybės a. 12

Menininkų iš „Lewben Art Foundation“ kolekcijos paroda „Spyruoklės laiku“ Lilijos Valatkienės fotografijų paroda „Išrinktieji“

Paroda „Natalia LL. Sum ergo sum (Esu, vadinasi esu)“

iki IV. 1 d. – šiuolaikinio Vokietijos meno paroda „Future Perfect“

Kauno paveikslų galerija

K. Donelaičio g. 16

iki IV. 1 d. – Šiuolaikinio Vokietijos meno paroda „Future Perfect“

iki 31 d. – parodos „Didžioji pramonė“ atnaujinta ekspozicija „Dar kartą apie „Drobę“: kas pastatė ir kas sugriovė?“

iki 25 d. – Pauliaus Lantucho kūrybos paroda

A. Žmuidzinavičiaus kūrinių ir rinkinių muziejus

V. Putvinskio g. 64

Alekso Andriuškevičiaus paroda „Fazės“

„7md“ rekomenduoja

Dailė

VDA parodų salėse „Titanikas“ (Maironio g. 3 Vilniuje) – Vilniaus Justino Vienožinskio dailės mokyklos mokytojų ir mokinių kūrybos paroda apie kūrybą, draugystę, mokymąsi ir mokėjimą „Šakotas“, skirta 60 metų mokyklos veiklos jubiliejui paminėti. Kuratorė – Kristina Inčiūraitė, dalyviai: Arūnas Gudaitis, Kristina Inčiūraitė, Donatas Jankauskas (Duonis), Linas Jusionis, Džiugas Katinas, Linas Liandzbergis, Aurelija Maknytė, Tomas Martišauskis, Audrius Novickas, Birutė Zokaitytė su savo mokiniais. Paroda veikia iki balandžio 15 d.

Muzika

Lietuvos nacionalinis simfoninis orkestras ir Kauno valstybinis choras kovo 24 d. 19 val. Filharmonijos Didžiojoje salėje pateikia ypatingą programą, o kolektyvams šį kartą diriguoja jaunas talentingas dirigentas Martynas Stakionis – Hamburgo kamerinės operos muzikos vadovo asistentas, su Mirga Gražinyte-Tyla dirbęs statant spektaklius Valstybiniame Zalcburgo operos teatre, dirigavęs orkestrui „Kremerata Baltica“. Greta sudėtingų simfoninių partitūrų – Johaneso Brahmso „Tragiškosios uvertiūros“ ir Roberto Schumanno „Manfredo“ uvertiūros bei Ketvirtosios simfonijos, – koncerte skambės didingi Brahmso opusai chorui ir orkestrui: „Likimo deivių Parkų daina“ ir „Likimo daina“. Bendras šių veikalų vardiklis – asmenybės ir žmonijos likimo apmąstymai.

Teatras

„Šokis dulkių siurbliui ir tėčiui“ – šokėjos ir choreografės Gretos Grinevičiūtės monospektaklis apie moters tapatybę, jos erdvę, santykį su tėvu bei asmenybę formuojančius kultūrinius ir socialinius kontekstus. Spektaklio premjera įvyks kovo 29 d. Vilniaus „Menų spaustuvėje“. Kūrinyje pinasi autobiografiniai pasakojimai, televizija, kinas, literatūra, teatras, šokis, kadaise tėčio klausyta muzika bei fantazija. Spektaklį kartu su choreografe kuria režisierius Paulius Markevičius, dramaturgė Kristina Steiblytė, kompozitorius Vladas Dieninis, kostiumų dailininkė Rūta Kyguolytė, šviesų dailininkas Julius Kuršis bei vaizdo įrašų režisierė Saulė Bliuvaitė, operatorė Vismantė Ruzgaitė ir šviesų dailininkas Jurgis Matulevičius.

Adelės ir Pauliaus Galaunių namai

Vydūno al. 2

Žaliakalnio rudens – žiemos plenero „Žal-martas ’17“ paroda

iki 31 d. – paroda „Kasdienybės geometrija.

Art Deco Kauno interjeruose“

Maironio lietuvių literatūros muziejus

Rotušės a. 13

Tarptautinė paroda „Nepriklausomų valstybių – Lietuvos ir Latvijos – kūrėjai Mintaujos gimnazijoje“, skirta Lietuvos ir Latvijos valstybių nepriklausomybės 100-mečiams Paroda „Stasiui Ylai – 110“ „Vydūnas – lietuvių tautinės sąmonės ugdytojas“

„Post“ galerija

Laisvės al. 51A

Analoginės fotografijos paroda „Camera obscura # 3“

Kauno fotografijos galerija

Vilniaus g. 2

Igorio Muchino paroda „Aš mačiau Rokenrolą“

Parko galerija

M. Valančiaus g. 6

iki 30 d. – paroda „Einantis laikas“. Atkur-tai Lietuvai 100 * 100 Lietuvos menininkų * 100 laikrodžių“

KLAIPĖDA

Lietuvos dailės muziejaus Prano Domšaičio galerija

Liepų g. 33

Paroda „Pranas Domšaitis (1880–1965). Ne-matyti kūriniai“

KKKC parodų rūmai

Didžioji Vandens g. 2

iki 25 d. – Vyto Karaciejaus fotografijų paroda „Požiūris“

Augustino Virgilijaus Burbos personalinė paroda „Smėlio žmonės“

Arūnės Tornau tapybos paroda „Tirpstan-čios formos“

Baroti galerija

Aukštoji g. 3/3a

nuo 23 d. – Vytauto Šerio skulptūros ir tapybos darbų paroda iš ciklo „XX amžiaus klasikai“

ŠIAULIAI
„Laiptų galerija“

Žemaitės g. 83

iki 28 d. – Balio Tuskėno tapybos paroda „Atradimai“ nuo 16 d. – Andriaus Butvilo piešinių paroda „Pavasaris“

Dailės galerija

Vilniaus g. 245

iki 17 d. – Florence Roqueplo (Prancūzija) paroda „Žemės keliai“

Šiaulių universiteto dailės galerija

Vilniaus g. 141

iki 29 d. – Kazio Bimbos skulptūros paroda „Asmens kodas“

PANEVĖŽYS

Dailės galerija

Respublikos g. 3

Antano Šerono tapybos paroda

„Sugrįžimas“

Panevėžio Juozo Miltinio dramos teatras

Laisvės a. 5

Anitos Melderės (Latvija) tapybos paroda „Šalin pilkumą“

Fotografijos galerija

Vasario 16-osios g. 11

iki 31 d. – Ramūno Danisevičiaus fotopa-roda „Likę“

ŠILUTĖ

Šilutės kultūros ir pramogų centras

Lietuvininkų g. 6

Šiuolaikinės skulptūros kūrėjų paroda „Va-karop“ (Nerijus ir Andrius Erminai, Marija Šnipaitė, Algis Kasparavičius, Rimantas Milkintas, Rafalas Piesliakas, Juozas Laivys, Matas Janušonis ir Tauras Kensminas)

Spektakliai

VILNIUS

Lietuvos nacionalinis operos ir baletotoatras

23 d. 18.30 – G. Verdi „TRAVIATA“.

Dir. – J. Geniušas

24 d. 18.30 – „PIAF“ (pagal É. Piaf, G. Fauré, M. Ravelio ir kt. muziką). Choreogr. – M. Bigonzetti (Italija)

25 d. 12 val. – S. Prokofjevo „PELENĖ“.

Dir. – A. Šulčys (Nacionalinės M.K. Čiurlionio menų mokyklos Baletoto skyrius)

28, 29 d. 18.30 – „SNIEGO KARALIENĖ“ (pagal S. Prokofjevo muz.). Dir. – M. Staškus

Nacionalinis dramos teatras

Didžioji salė

24 d. 18.30 – A. Čechovo „TRYŠ SESERYS“.

Rež. – Y. Ross

28 d. 18.30 – Th. Bernhardo „DIDVYRIŲ AIKŠTĖ“. Rež., scenogr. ir šviesų dail. – K. Lupa

29 d. 18.30 – A. Puškino „BORISAS GODU-NOVAS“. Rež. – E. Nekrošius

31 d. 18.30 – P. Claudelio „APREIŠKIMAS MARIJAI“. Rež. – J. Vaitkus

Mažoji salė

23 d. 18 val. – PREMJERA! A. Jevsejevo, E. Vitkutės „NEŽINOMA ŽEMĖ. ŠALČIA“. Rež. – J. Tertelis, dail. – P. Bocullaitė, komp. – M. Bialobžeskis, šviesos dail. – M. Šimonis. Vaidina G. Butvilaitė, A. Gudaitė, L. Jurgelis, M. Polikevičiūtė, O. Vygonovskis

25, 27 d. 15 val. – M. von Mayenburgo

„KANKINYS“. Rež. – O. Koršunovas

28 d. 19 val. – „PIRMAPRADIS“ (pojūčių spektaklis pagal C.G. Jungo biografiją ir idėjas). Rež. – K. Žernytė

29 d. 19 val. – „LEDO VAIKAI“. Rež. – B. Mar

30 d. 19 val. – I. Bergmano „INTYMŪS POKALBIAI“. Rež. – V. Rumšas

31 d. 16 val. – A. Rutkėviča „GYVŪNAS (KU KŪ)“. Rež. – R. Atkočiūnas

Studija

23 d. 19 val. – „LIŪDNOS DAINOS IŠ EUROPOS ŠIRDIES“ (pagal F. Dostojevskio romaną „Nusikaltimas ir baismė“).

Rež. – K. Smedsas (Suomija)

Valstybinis jaunimo teatras

23 d. 18 val. – I. Menchellio „KAPINIŲ KLBAS“. Rež. – A. Latėnas

24 d. 12, 14 val. – „KAKĖ MAKĖ“ (pagal L. Žutautės knygas vaikams). Insc. aut. ir rež. – V. Kuklytė (Salė 99)

24 d. 18 val. – D. Wassermano „SKRYDIS VIRŠ GEGUTĖS LIZDO“. Rež. – V. Griško

25 d. 15 val. – „COLIUKĖ“ (pagal H.Ch. Anderseną). Rež. – R. Matačius

27 d. 13 val. *Teatro fojė* – A. Pukelytės edukacinis projektas „PABĖGIMAS IŠ TEATRO“

28 d. 18 val. „JOBO KNYGA“. Rež. – E. Nekrošius („Meno fortas“)

29 d. 18 val. – Žemaitės „TRYŠ MYLIMOS“. Rež. – A. Latėnas

30 d. 18 val. – „CINKAS (ZN)“ (pagal S. Aleksijevič knygas). Rež. – E. Nekrošius

31 d. 12, 12.30, 13, 16.30, 15, 15.30, 16, 16.30 *teatro fojė* – T. Kavtaradzės „APIE BAIMES“. Rež. – O. Lapina

Vilniaus mažasis teatras

23 d. 18.30 – W. Gibsono „DVIESE SŪPUOKLĖSE“. Rež. – U. Baialievas

24 d. 14, 16 val. – „KELIONĖ BE BAGAŽO“.

Rež. – B. Latėnas

24 d. 18.30 – I. Margalit „TRIO (J. Bramso, R. Šumano ir K. Šuman meilės istorija)“. Rež. – P. Galambosas (Vengrija)

25 d. 18 val. *Nacionaliniame dramos teatre* – N. Gogolio „REVIZORIUS“. Rež. – R. Tuminas

25 d. 19 val. – šokio spektaklis „SVAJONĖS“ (organizatorius VšĮ „Flamenko šokio teatras“)

28 d. 18.30 – „MEISTRIŠKUMO PAMOKA (MARIA CALLAS)“. Rež. – G. Padegimas

(kultūros paramos fondo „Rūta“ renginys)

29 d. 19 val. – PREMJERA! I. Bergmano „DVASINIAI REIKALAI“. Rež. – K. Glušajavas

30 d. 18.30 – P. Pukytės „BEDALIS IR LABDARYS“. Rež. – G. Tuminaitė

Oskaro Koršunovo teatras

26, 28, 31 d. 19 val. – *OKT studijoje* – B. Brechto

„VESTUVĖS“. Rež. – O. Koršunovas

Rusų dramos teatras

23 d. 18.30 – M. Bulgakovo „ZOIKOS BUTAS“. Rež. – R. Atkočiūnas

24 d. 18.30 – E.-E. Schmitto „DVIEJŲ PASAULIŲ VIEŠBUTIS“. Rež. – S. Račkys

25 d. 12 val. – J. Ščiuckio „COLIUKĖ“.

Rež. – J. Ščiuckis

25 d. 18.30 – P. Priažko „PUIKUS GYVENIMAS“. Rež. – T. Jašinskas

29 d. 18.30 – E.-E. Schmitto „OSKARAS IR PONIA ROŽĖ“. Rež. ir dail. – J. Laikova

30 d. 18.30 – „LEGENDA APIE DIDIJŲ KOMBINATORIŲ“ (pagal I. Ilfo ir J. Petrovo romaną

„Dvylika kėdžių“). Rež. – R. Atkočiūnas

31 d. 18.30 – A. Čechovo „MEŠKA“.

Rež. – K. Krasilnikovaitė

Vilniaus teatras „Lėlė“

Didžioji salė

24 d. 12 val. – Just. Marcinkevičiaus

„GRYBŲ KARAS“. Rež. – A. Mikutis

25 d. 12 val. – PREMJERA! „INDĖNUKAS DŽO“. Rež. – K. Vilkas

29 d. 18.30 – „ATRASK MANE“ (lietuviškas galvosūkis be pertraukos). Insc. aut. ir rež. – R. Kazlas

31 d. 12 val. – Just. Marcinkevičiaus „VORO VESTUVĖS“. Scen. aut. ir rež. – A. Mikutis

Mažoji salė

24 d. 14 val. – „O VIEŠPATIE, VILNIUSI“.

Rež. – A. Storpirštis, dail. – N. Keršulytė

25 d. 14 val. – A. Gustaičio „SILVESTRAS DŪDELĖ“. Rež. ir dail. – R. Driežis

„Menų spaustuvė“

23 d. 19 val. *Juodojoje salėje* – „VIRIMO TEMPERATŪRA 5425“. Rež. – A. Areima (Artūro Areimos teatras)

23 d. 18.30 *Kišeninėje salėje* – „KULTAS“. Režisierės – G. Gudelytės E. Kazickaitė („Apeirono teatras“)

24 d. 18 val. *Juodojoje salėje* – PREMJERA! „NORĖČIAU BŪT PAPAČIO ŽIEDU“. Cho-

reogr. – B. Debrant (Prancūzija, Belgija) (Kauno šokio teatras „Aura“)

25 d. 11, 15, 17 val. *Juodojoje salėje* – „ŠVIESUKAI“. Choreogr. – B. Banevičiūtė (šokio teatras „Dansema“)

25 d. 15 val. *Kišeninėje salėje* – „SALIAMONO TURTAI“ („Stalo teatras“)

26 d. 12 val. *Kišeninėje salėje* – „Pasakų pir-madieniai mažyliams“. Pasakas seka

S. Degutytė („Stalo teatras“)

29 d. 19 val. *Juodojoje salėje* – PREMJERA! K. Steiblytės „ŠOKIS DULKIŲ SIURBLIUI IR TĖČIUI“. Idėjos aut. ir choreogr. – G. Grinevi-

čiūtė, rež. – P. Markevičius, komp. – V. Dieninis, šviesų dail. – J. Kuršis, kost. dail. – R. Kyguolytė

29 d. 19 val. *Stiklinėje salėje* – „ONEGINAS“. Rež. – J. Laikova

30 d. 20 val. *Juodojoje salėje* – „KELIONĖ NAMO“. Rež. – V. Bareikis (urbanistinio šokio teatras „Low Air“)

31 d. 16, 18 val. *Juodojoje salėje* – „TĖČIO PASAKA“. Rež. – A. Kirvela ir J. Tertelis („Atvi-ras ratas“ ir kūrybinė studija „PetPunk“)

Vilniaus kamerinis teatras

25 d. 12 val. – „PRIE LAIVO 8:00“.

Rež. – A. Sunklodaitė

KAUNAS

Nacionalinis Kauno dramos teatras

23 d. 18 val. *Ritos salėje* – R. Gary „AUŠROS PAŽADAS“. Rež. – A. Sunklodaitė

23, 24 d. 19 val. *Ilgojoje salėje* – „KETURI“ (pagal V. Pelevino romano „Čiapajevas ir

Pustota“ ištraukas). Rež. – K. Gudmonaitė

24 d. 18 val., 25 d. 15 val. *Didžiojoje scenoje* – G.E. Lessingo „NATANAS IŠMINTINGASIS“.

Rež. – G. Varnas

25 d. 12 val. *Mažojoje scenoje* – A. Sunklo-daitės „KIŠKIS PABĖGĖLIS“ (pagal L. Jaki-

mavičiaus knygelę „Lapė ir kaliošai“).

Rež. – A. Sunklodaitė

27 d. 18 val. *Didžiojoje scenoje* – „Aukšiniai scenos kryžiai“

28 d. 18 val. *Mažojoje scenoje* – J. Tumo-Vaižganto „ŽEMĖS AR MOTERS“. Rež. – T. Erbrėderis

28 d. 19 val. *Ilgojoje salėje* – A. Čechovo „PALATA“. Insc. aut. ir rež. – R. Kazlas

29 d. 18 val. *Didžiojoje scenoje* – PREMJERA! „AŠ – MOLJERAS“. Rež., dramaturgė ir ak-

torė – I. Paliulytė

30 d. 14 val., 31 d. 18 val. *Didžiojoje scenoje* – A. Škėmos „BALTA DROBULĖ“.

Rež. – J. Jurašas

Kauno valstybinis muzikinis teatras

23 d. 18 val. – E. Johno, T. Rice'o „AIDA“.

Dir. – J. Janulevičius

24 d. 18 val. – G. Rossini „SEVILIJOS KIRPĖJAS“. Dir. – J. Janulevičius

25 d. 12 val. – Z. Bružaitės „GRYBŲ KARAS IR TAIKA“. Dir. – V. Visockis

25 d. 18 val. – „ŽYDRASIS DUNOJUS“ (pagal J. Strausso muziką). Dir. – J. Geniušas

28, 29 d. 18 val. – „ADAMSŲ ŠEIMYNĖLĖ“. Pastatymo meno vad. – K.S. Jakštas, mu-

zikinis vad. – J. Geniušas, rež. – V. Streiča, dir. – R. Šumila

30 d. 18 val. – R. Planquette'o „KORNEVILIO VARPAI“. Dir. – V. Visockis

Kauno kamerinis teatras

23 d. 18 val. *Centriniamė knygyne (Laisvės al. 81)* – PREMJERA! „NOKTIURNAS“.

Rež. – G. Padegimas

24 d. 11, 13, 16 val. – „ATVIRA ODA“.

Rež. – K. Žernytė („Pojūčių teatras“)

24 d. 18 val. – I. Vyrypajevo „DREAMWORKS“.

Rež. – A. Jankevičius

25 d. 11 val. – kūrybinis-edukacinis užsiėmimas „Pagauk laimės paukštę“

25 d. 16, 18 val. – „RŪKE“ (pagal „Ežiuką rūke“ ir kitas S. Kozlovo pasakas). Rež. ir

dail. – J. Laikova

29 d. 15 val. – J. Stučinskaitės „TI“. Rež., inscenizacijos aut. ir videomontažo rež. – A. Gluskinas

29 d. 18 val. – M. Jones „AKMENYS JO KISENĖSE“. Rež. – B.G. Padegimas

30 d. 18 val. – Th. Wilderio „UPĖS PO ŽEME“. Rež. – G. Padegimas

31 d. 12, 14.30 – „ATVIRA ODA“.

Rež. – K. Žernytė („Pojūčių teatras“)

Kauno lėlių teatras

24 d. 12 val. – „NYKŠTUKAS NOSIS“.

Rež. – A. Stankevičius

25 d. 12 val. – „KATĖS NAMAI“.

Rež. – A. Stankevičius

KLAIPĖDA

Klaipėdos valstybinis dramos teatras

23 d. 18.30 *Didžiojoje salėje* – G. Grajausko „MERGAITĖ, KURIOS BIJOJO DIEVAS“.

Rež. – J. Vaitkus

24 d. 12 val. *Didžiojoje salėje* – PREMJERA! „PŪKUOTUKO PASAULIS“. Kūrybinė grupė

P. Tamolė, L. Liepaitė, A. Matulevičiūtė, T. Smulkis. Pasakotojo balsas V. Paukštė

25 d. 12 val. *Didžiojoje salėje* – „DŽIUNGLIŲ KNYGA: MAUGLIO BROLIAI“.

Rež. – K. Kondrotaitė

25 d. 17 val. *Mažojoje salėje* – J. Pulinovič

„ELŽĖS ŽEMĖ“. Rež. – P. Gaidys

28 d. 18.30 *Mažojoje salėje* – E. De Filippo „KALĖDOS KUPJELŲ NAMUOSE“.

Rež. – P. Gaidys

29 d. 18 val. *Didžiojoje salėje* – A. Juozaičio „KARALIENĖ LUIZĖ“. Rež. – G. Padegimas

30 d. 18.30 *Kamerinėje salėje* – M. Marko-vičiaus „LABAS RYTAS, PONE TRIUŠI“.

Rež. – M. Pažereckas

31 d. 18.30 *Didžiojoje salėje* – S. Mrożeko „PETRO OHĖJAUS KANKINYSTĖ“.

Rež. – D. Rabašauskas

Klaipėdos muzikinis teatras

25 d. 13 val. *Žvejų rūmuose* – N. Sinkevičiūtės „PASAKA BE PAVADINIMO“

30 d. 19 val. *Žvejų rūmuose* – Z. Liepinio „PARYŽIAUS KATEDRA“

ŠIAULIAI

Šiaulių dramos teatras

27 d. 18 val. *koncertų salėje „Saulė“* – Tarp-tautinė teatro diena. Programoje Naujų

idėjų kamerinis orkestras (NIKO)

PANEVĖŽYS

Juozo Miltinio dramos teatras

25 d. 18 val. – M. Camoletti „PRANCŪZIŠKOS SKYRYBOS“. Rež. – D. Kazlauskas

27 d. 18 val., 28 d. 19.30 – PREMJERA!

D. Statkevičienės „GIMINĖS, ARBA KAM ZRAŽŲ PAKARTOT“. Rež. – A. Veverskis.

Scenogr. ir kost. dail. – A. Šimonis, komp. – M. Drukteinis, šviesų dail. – R. Bartulis

29 d. 18 val. – W. Russello „MOTERIMS IR JŲ VYRAMS“. Rež. – L. Kondrotaitė

31 d. 18 val. – „ANĖ IŠ ŽALIASTOGIŲ“

(pagal L.M. Montgomeri romaną).

Rež. – A. Gluskinas

Koncertai

Lietuvos nacionalinė filharmonija

23 d. 18 val. *Kauno valstybinėje filharmonijoje*, 24 d. 19 val. *Vilniuje, Filharmonijos Didžiojoje salėje*, – orkestro muzikos koncertas „Likimo daina“. Lietuvos nacionali-

nis simfoninis orkestras, Kauno valstybinis choras (meno vad. ir vyr. dir. P. Bingelis).

Dir. – M. Stakionis. Programoje J. Brahmso, R. Schumanno kūriniai

24 d. 15 val. *Klaipėdos koncertų salėje* – tetratalizuotas koncertas visai šeimai „Sakmių siuita“. J. Šležaitė (sopranas), V. Gurstis (fleita), S. Zajančauskaitė (fortepijonas), aktorius M. Ancevičius. Progra-moje F. Bajoro, L. Povilaičio, T. Makačino, M. Noviko, K. Brundzaitės, B. Gorbulskio ir kt. kūriniai

25 d. 16 val. *Vilniaus arkikatedroje* – Su-sikaupimo muzikos valanda. Valstybinis

Vilniaus kvartetas. Programoje J. Haydno „Septyni paskutiniai mūsų Išganytojo žodžiai ant kryžiaus“, op. 51. Skaitomas tekstas iš V.A. Dambravos knygelės „Sep-tyni žodžiai“

25 d. 16 val. *Taikomosios dailės ir dizaino muziejuje* – kamerinės muzikos koncertas „Jubiliejai, jubiliejai...“. A. Peseckas (smuikas), V. Peseckienė (smuikas), S. Zajančauskaitė (fortepijonas). Koncertą veda V. Gerulaitis. Programoje I. Pleyelio, A. Šenderovo, R. Schumanno, Ch.A. de Bériot ir kt. kūriniai

28 d. 11 val. *Šalčininkų kultūros centre* – ciklo „Muzikos enciklopedija gyvai“ edukacinė programa „Tekta teka šviesi saulė“. V. Povilionienė (liaudies dainininkė), P. Vyšniauskas (saksofonas)

28 d. 19 val. *Vilniuje, Filharmonijos Didžiojoje salėje*, – orkestro muzikos koncertas „Nebylus filmas ir orkestras. „Senasis įsta-tymas“. „Orchester Jakobsplatz München“. Dir. ir meno vad. – D. Grossmannas

VILNIUS

Kongresų rūmai

24 d. 19 val. – „Daniil Bulajev: smuiko vunderkindas“. Lietuvos valstybinis simfoninis

orkestras, solistas D. Bulajevas (smuikas). Dir. – J. Geniušas. Programoje J. Sibelijaus, P. Čaikovskio kūriniai

Šv. Jonų bažnyčia

Savaitės filmai

„Vaiduoklių žemė“

Fantastiška moteris ****
Orlandas (Francisco Reyes) planuoja gimtadienio staigmeną daug jaunesnei draugei Marinai. Dovaną jis įteikia per vakarienę restorane. Grįžęs namo vyriškis netikėtai nualpsta. Marina veža jį į ligoninę, kur Orlandas miršta. Marina bus priversta susidurti su priešiška nusiteikusia velionio šeima, policija ir ligoninės darbuotojais, mat pakeitė lytį. Čilės režisierius Sebastiánas Lelio išgarsėjo sukūręs stiprios moters portretą filme „Glorija“. Stiprią naujojo filmo heroję suvaidino debutantė Daniela Vega. Jos Marina viena kovoja su prietarais ir tikrai yra fantastiška moteris, nes nepripažįsta jokių kompromisų. Pernai Berlinkalėje filmas apdovanotas už geriausią scenarijų, šiemet pelnė „Oskarą“ už geriausią filmą ne anglų kalba (Čilė, JAV, Vokietija, Ispanija, 2017). (Vilnius)

Kapų plėšikė Lara Kroft ***
Nauja Laros Kroft nuotykių versija rodo, kokia trumpa dabar kino atmintis. Kas prisimena prieš septyniolika metų Angelinos Jolie suvaidintą Larą Kroft? Naujame norvegų režisieriaus Roaro Utgaugo režisuotame filme populiarią komiksų heroję įkūnijo Alicia Vikander. Ji vaidina dvidešimtmetę nuotykių ieškotoją, kurios tėvas – ekscentriškas keliautojas (Dominic West) dingo, kai Lara buvo dar paauglė. Lara vyksta į paskutinę žinomą jo buvimo vietą. Ieškodama tėvo pėdsakų, Lara turi rasti ir kapus mitinėje saloje netoli Japonijos krantų. Jei Lara nenugalės savo baimių, ji gali neišgyventi pavojingos kelionės. Ką jai teks patirti, kad sužinotų tėvo išnykimo paslaptį ir gautų kapų plėšikės vardą? Taip pat vaidina Waltonas Goginsas, Danielis Wu, Kristin Scott Thomas, Derekas Jacobis, Hannah John-Kamen (JAV, D. Britanija, 2018). (Vilnius)

Lady Bird *****
Kristina „Lady Bird“ Makferson (Saoirse Ronan) iš visų jėgų priešinasi savo mamai (Laurie Metcalf) – stipriai moteriai, turinčiai aiškias pažiūras ir daug dirbančiai po to, kai jos vyras (Tracy Letts) prarado darbą. Kristina iš tikrųjų kovoja su savimi, nes paauglės nepriklausomybė yra motinos charakterio atspindys. Filme susiduria humoras ir patosas, persmelkiantis motinos ir dukters santykius. Tačiau savarankišku vaidybiniu pilno metražo filmu, kuris nominuotas penkiems „Oskarams“, debutuojanti aktorė ir scenaristė Greta Gerwig kuria ir bekompromisį 2000-ųjų pradžios JAV portretą, rodo, kaip tarpusavio santykiai formuoja mus tokius, kokie liksime iki gyvenimo pabaigos. Taip pat vaidina Lucas Hedgesas, Timothée Chalamet, Beanie Feldstein (JAV, 2017). (Vilnius)

Nematomas siūlas *****
Aštuntas pilno metražo Paulo Thomo Andersono filmas nukels į 6-ojo dešimtmečio Angliją. Filmo herojus Reynoldsas Vudkokas (Danielis Day-Lewisas) paskelbė, kad tai paskutinis jo vaidmuo kine) yra garsus drabužių dizaineris, siekiantis tobulumo ir siuvantis pasaulio garsenybėms, karališkųjų šeimų nariams. Jo mados namus valdo sesuo, turinti didelę įtaką Reinoldsiui. Šį persekioja motinos mirtis. Tačiau idealų veikėjo gyvenimą sudrumsčia padavėja Alma (Vicky Krieps), tapsianti Reinoldso mūza ir asistente. Alma nori, kad vyras būtų silpnas ir jį galėtų globoti. Nors filme nėra nė vienos sekso scenos, tai pats erotiškiausias režisieriaus kūrinys. Veikėjo prototipu tapo Cristobalis Balenciaga (1895–1972). Taip pat vaidina Lesley Manville, Camilla Rutherford, Brianas Gleesonas (JAV, 2017). (Vilnius)

Vaiduoklių žemė ***
Po tetos mirties Kolina (Mylene Farmer) paveldėjo jos namą. Tačiau pačią pirmą naktį šiame name jai ir dviem dukterims teks kautis už gyvenimą. Košmariškos nakties drama paveikia visą šeimą, tačiau seserų likimai klostysis skirtingai. Betė (Crystal Reed) tapo populiarių siaubo romanų autore, Vera (Anastasia Phillips) vis labiau grimzta į beprotybę. Praėjus šešiolikai metų, šeima vėl susirenka namuose, kurių Vera ir Kolin niekad ir neapleido. Netrukus prasideda keisti įvykiai... Šį siaubo filmą sukūrė Pascalis Laugier, taip pat vaidina Emilia Jones, Taylor Hickson, Robas Archeris, Adamas Hurtigas (Kanada, Prancūzija, 2018). (Vilnius)

***** – šedevras, ***** – pasižiūrėti būtina, **** – geras filmas, *** – būna ir geriau, ** – jei turite daug laiko, * – niekalas

Kino repertuaras

VILNIUS
Forum Cinemas Vingis
23–29 d. – Triušis Piteris (D. Britanija, Australija, JAV) – 11.15, 15.50
Ugnies žiedas. Sukilimas (3D, Kinija, JAV) – 18.10
Aš lieknėju (Rusija) – 21.30
31 d. – W.A. Mozarto „Visos jos tokios“. Tiesioginė premjeros transliacija iš Niujorko Metropoliteno operos – 19.55
23–29 d. – Vilniaus tarptautinis kino festivalis „Kino pavasaris“
Kapų plėšikė Lara Kroft (D. Britanija, JAV) – 18.50
Bitė Maja. Medaus žaidynės (Vokietija, Australija) – 11.30
Gnomai (Kanada, D. Britanija, JAV) – 13.45
Raudonasis žvirblis (JAV) – 20.40
Bulius Ferdinandas (JAV) – 13.30
23, 25, 27, 29 d. – Pelėdų kalnas (rež. A. Juzėnas) – 16.10
24, 26, 28 d. – Rūta (rež. R. Buožis ir R. Darulis) – 16.10

Forum Cinemas Akropolis
23–29 d. – Triušis Piteris (D. Britanija, Australija, JAV) – 10.10, 12.30, 13.10, 14.50, 17.05
23, 24 d. – Aš lieknėju (Rusija) – 13.20, 15.35, 18.55, 21.50, 23.20; 25–29 d. – 13.20, 15.35, 18.55, 21.50
23, 24 d. – Ugnies žiedas. Sukilimas (Kinija, JAV) – 11.20, 15.45, 21, 22.40; 25, 26, 29 d. – 11.20, 15.45, 21 val.; 27, 28 d. – 11.20, 15.45, 21.40
23–29 d. – Ugnies žiedas. Sukilimas (3D, Kinija, JAV) – 13, 19.20
23, 24 d. – Vaiduoklių žemė (Prancūzija, Kanada) – 15.55, 18.20, 21.20, 23.59; 25–29 d. – 15.55, 18.20, 21.20
28 d. – Oazė: žaidimas prasideda (3D, JAV) – 18.50
23–29 d. – Vilniaus tarptautinis kino festivalis „Kino pavasaris“
Pelėdų kalnas (rež. A. Juzėnas) – 10.40, 15.25, 20.30
23, 26–29 d. – Gnomai (Kanada, D. Britanija, JAV) – 11, 13.50; 24, 25 d. – 10.30, 11, 13.50
23–29 d. – Rūta (rež. R. Buožis ir R. Darulis) – 12.40, 16.50, 19.30
Bitė Maja. Medaus žaidynės (Vokietija, Australija) – 10.20, 12.15, 14.40
23, 24 d. – Kapų plėšikė Lara Kroft (D. Britanija, JAV) – 14.20, 18.50, 23.30; 25–29 d. – 14.20, 18.50
23–26, 29 d. – Kapų plėšikė Lara Kroft (3D, D. Britanija, JAV) – 16.10, 21.30; 27, 28 d. – 16.10, 21.50
23, 24 d. – Raudonasis žvirblis (JAV) – 18.10, 21.10, 23.10; 25–29 d. – 18.10, 21.10
23, 25, 29 d. – Žaidimų vakaras (JAV) – 21.40
24, 26, 28 d. – Penkiasdešimt išlaisvintų atspalvių (JAV) – 21.40
23–29 d. – Labas, Oksana Sokolova! (Rusija) – 17 val.; Džiумандži. Sveiki atvykę į džungles (3D, JAV) – 13.30; Koko 2D (JAV) – 10.50
Dagas iš akmens amžiaus (D. Britanija, Prancūzija) – 11.10

Skalvija
Vilniaus kino festivalis „Kino pavasaris“
23 d. – Lenktynininkė ir gangsteris (Belgija, Olandija, Prancūzija) – 14.30 (*seansas senjorams*)
23 d. – 100 metų kartu (rež. E. Kabaraitė) – 17 val.
23 d. – Ankštumas (Rusija) – 18.30
23 d. – Bokštas. Šviesi diena (Lenkija) – 21 val.
24 d. – Gražuolė ir Sebastianas: draugai visam gyvenimui (Prancūzija) – 12 val.; 25 d. – 12 val.
Lietuvių filmų premjeros
24 d. – Šviesa (rež. G. Šiaulys); Gyvatė (rež. T. Laucius); Nepalaidotas (rež. E. Nevardauskaitė, D. Heinemann); Vytis (rež. J. Tichonovas); Pirtis (rež. L. Bareiša) – 14 val.
24 d. – Manasis Godard’as (Prancūzija) – 15.50
24 d. – Ava (Prancūzija) – 18 val.; 28 d. – 15 val. (*seansas senjorams*)
24 d. – Hana (Italija, Prancūzija, Belgija) – 20.10
25 d. – Studentų filmų konkursas – 14.10
25 d. – Ūkų krantinė (Prancūzija) – 16.10
25 d. – Sūnaus globa (Prancūzija) – 18.10
25 d. – Aritmija (Rusija) – 20.10
26 d. – Bobbi Jene (Danija, Švedija, Izraelis, JAV) – 15 val. (*seansas senjorams*)
26 d. – Maisto dievaitės (Prancūzija, D. Britanija) – 17 val.
26 d. – Tolumoje lojantys šunys (Danija, Švedija, Suomija) – 19 val.
26 d. – Dabar tai jau padėk man, Dievuli! (Prancūzija, Belgija) – 21 val.
27 d. – Ką žmonės pasakys (Norvegija, Vokietija, Švedija, Indija) – 15 val. (*seansas senjorams*)
27 d. – Maria Callas: savais žodžiais (Prancūzija) – 17 val.
27 d. – Maištingoji Amal (Egiptas, Libanas, Vokietija, Prancūzija, Norvegija, Danija, Kataras) – 19.20
27 d. – Malila: atsisveikinimo gėlė (Tailandas) – 21.10
28 d. – Juodaodė iš... (Senegalas, Prancūzija) – 17.10
28 d. – Napalmas (Prancūzija) – 19 val.
28 d. – Memuarai apie skausmą (Prancūzija) – 21 val.
29 d. – Jūsų Vincentas (Lenkija, D. Britanija) – 15 val. (*seansas senjorams*)
29 d. – Lumière! (Prancūzija) – 17 val.
29 d. – Ilgesys (Izraelis) – 19 val.
29 d. – Įžeidimas (Prancūzija, Libanas, JAV, Belgija, Kipras) – 21 val.

Pasaka
Vilniaus kino festivalis „Kino pavasaris“
23 d. – Hana (Belgija, Italija, Prancūzija) – 18 val.
23 d. – Ilgesys (Izraelis) – 19.50
23 d. – Bobbi Jene (Danija, Izraelis, JAV, Švedija) – 22 val.
23 d. – „Michelin“ žvaigždutės: virtuvės istorijos (Danija) – 18.10; 24 d. – 12 val.; 29 d. – 20 val.
23 d. – Įžeidimas (Belgija, JAV, Kipras, Libanas, Prancūzija) – 20 val.; 25 d. – 14.20; 27 d. – 18 val.
24 d. – Gražuolė ir Sebastianas: draugai visam gyvenimui (Prancūzija) – 12.30
24 d. – Dabar tai jau padėk man, Dievuli! (Prancūzija, Belgija) – 14.40
24 d. – Madmuazelė Paradis (Austrija, Vokietija) – 16.50; 29 d. – 18 val.
24 d. – Ką žmonės pasakys (Indija, Norvegija, Vokietija, Švedija) – 18.50
24 d. – „Pati trumpiausia naktis“ – 21 val.
24 d. – Studentų filmų konkursas – 14 val.
24 d. – Lumière! (Prancūzija) – 16 val.; 28 d. – 20 val.

24 d. – Maisto dievaitės (D. Britanija, Prancūzija) – 18 val.
24 d. – Lenktynininkė ir gangsteris (Belgija, Olandija, Prancūzija) – 20 val.; 28 d. – 22 val.
25 d. – Kandelarija (Argentina, Kolumbija, Kuba, Norvegija, Vokietija) – 12.20; 29 d. – 21.50
25 d. – Intymi afera (Italija, Prancūzija) – 16.40
25 d. – Po medžiu (Danija, Islandija, Lenkija, Vokietija) – 18.30
25 d. – Šventa vieta (Italija) – 20.30; 26 d. – 18 val.
25 d. – Jūsų Vincentas (D. Britanija, Lenkija) – 12 val.
25 d. – Ava (Prancūzija) – 14 val.
25 d. – Ankštumas (Rusija) – 16.20
25 d. – Trumpas konkursas – 18.50; 26–29 d. – 17.50
25 d. – Maria Callas: savais žodžiais (Prancūzija) – 21 val.; 28 d. – 20.30
26 d. – Silvana (Švedija) – 20.20
26 d. – Sūnaus globa (Prancūzija) – 20 val.
27 d. – Memuarai apie skausmą (Prancūzija) – 20.20
27 d. – 100 metų kartu (rež. E. Kabaraitė) – 20 val.
27 d. – Terapija (JAV) – 21.30
28 d. – Aritmija (Rusija) – 18 val.
29 d. – Krankliai (Švedija) – 20.10
23 d. – Dviračiais Afrikoje: Namibija (dok. f., rež. A. Gurevičius) – 18.30; 25 d. – 14.30; 29 d. – 15.15
23 d. – Nuostabieji lūzeriai. Kita planeta (rež. A. Matelis) – 20.15; 24 d. – 13.30; 25 d. – 18.15; 27 d. – 18.30; 28 d. – 20.15; 29 d. – 19 val.
23 d. – Dvilypis meilužis (Prancūzija) – 21.45; 24 d. – 22.30
25 d. – Fantastiška moteris (Čilė, Vokietija, Ispanija, JAV) – 16 val.; 29 d. – 17 val.
25 d. – Kvadratas (Danija, Prancūzija, Vokietija, Švedija) – 20.15; 29 d. – 20.30
26 d. – Nutikimas Nilo Hiltono viešbutyje (Švedija, Danija, Vokietija, Marokas) – 18.30; 28 d. – 21.45
26 d. – Stebuklas (rež. E. Vertelytė) – 20.45
27 d. – Apie kūną ir sielą (Vengrija) – 20.30
28 d. – Tarp keturių sienų (Belgija, Libanas, Prancūzija) – 18.15
29 d. – Nematomas siūlas (JAV) – 15 val. (*senjorų arbatėlė*)

KAUNAS
Romuva
Vilniaus kino festivalis „Kino pavasaris“
23 d. – Kandelarija (Kolumbija, Vokietija, Norvegija, Argentina, Kuba) – 19 val.
23 d. – 120 dūžių per minutę (Prancūzija) – 21 val.
24 d. – Lumière! (Prancūzija) – 14 val.
24 d. – „Michelin“ žvaigždutės: virtuvės istorijos (Danija) – 16 val.
24 d. – Studentų filmų konkursas (Lietuva, Olandija) – 18 val.
24 d. – Lenktynininkė ir gangsteris (Belgija, Olandija, Prancūzija) – 20 val.
25 d. – Maisto dievaitės (Prancūzija, D. Britanija) – 14 val.
25 d. – Po medžiu (Islandija, Danija, Lenkija, Vokietija) – 16 val.
25 d. – Hana (Italija, Prancūzija, Belgija) – 18 val.
25 d. – Silvana (Švedija) – 20 val.

Redaktorė – Monika Krikštopaitytė (dailė)

Atsakingoji sekretorė – Rūta Jakimavičienė

Kinas – Živilė Pipinytė | Teatras, šokis – Ieva Tumanovičiūtė

Muzika – Laimutė Ligeikaitė | Stilius – Rita Markulienė

Dizainas – Jokūbas Jacovskis | Maketas – Vanda Čemerkaitė

Finansininkė – Brigita Misiuvienė | Direktorius – Linas Vildžiūnas

Zmd

© „7 meno dienos“. Kultūros savaitraštis. Išeina penktadieniais. Leidžiamas nuo 1992 m. sausio 10 d. Leidėjas VšĮ „7 meno dienos“, S. Konarskio g. 49, 03123 Vilnius. Tel. 2613039. El. paštas redakcija@7md.lt. ISSN 1392-6462. 4 sp. l. Tiražas 800 egz. Spausdino UAB „Valdo leidykla“, Gedimino g. 34, Ukmergė

Remia Spaudos, radijo ir televizijos rėmimo fondas

Lietuvos kultūros taryba

LR kultūros ministerija

LIETUVOS KULTŪROS TARYBA

LIETUVOS RESPUBLIKOS KULTŪROS MINISTERIJA

91771392646008

6 psl.

7 meno dienos | 2018 m. kovo 23 d. | Nr. 12 (1249)